

प्रदेश सरकार
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय
प्रदेश नं. १ विराटनगर

आ.व. २०७८/७९ को
आन्तरिक लेखापरीक्षण
बेरुजूको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन

मन्त्रालय

प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को दफा ३ ले प्रदेश सरकारको सञ्चित कोषको सञ्चालन गर्ने मूल जिम्मेवारी यस प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई प्रदान गरेको छ । कोषको सञ्चालन र एकीकृत वित्तीय विवरण तयारी कार्यका अलावा स्रोत साधनको प्रभावकारी परिचालन भएको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने दायित्व समेत यस कार्यालयलाई आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी ऐन नियमहरूले तोकिदिएका छन् । यस प्रयोजनका लागि आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था तथा आन्तरिक लेखापरीक्षणको सञ्चालन गर्नु र सो को लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने जिम्मेवारी यस कार्यालयमा रहेको छ ।

आर्थिक कार्यविधि नियमावलीले व्यवस्था गरे अनुरूप आन्तरिक लेखापरीक्षणको लागि प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा प्रदेश लेखा ईकाई कार्यालय हरूलाई जिम्मेवार गराइएको छ आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट देखिएका मूलभूत कैफियतहरूलाई प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा प्रदेश लेखा ईकाई कार्यालयवाट एकल खाता कोष प्रणालीमा प्रविष्टि गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले आ.व. २०७८/७९ को विनियोजन, राजस्व, धरौटी र कार्यसञ्चालन कोषको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा प्रदेश लेखा ईकाई कार्यालयहरूबाट सम्पन्न गरी प्राप्त प्रतिवेदनहरूमा समाविष्ट विषयहरू समावेश गरी यो वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । आर्थिक वर्षको अन्तसम्म पनि ठूलो रकम पेशकी बाँकी रहने, प्रचलित आर्थिक ऐन नियम बमोजिम पूरा गर्नुपर्ने प्रकृयाहरू पूरा नभएको, स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमका शीर्षकमा फरक पारी खर्च लेखिएको जस्ता प्रकृतिका कैफियतहरू आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट पाइएको छ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यलाई थप सुधार तथा सबलीकरण गरी प्रदेशमा वित्तीय सुशासन कायम गर्न नीतिगत, संरचनागत र व्यवहारगत हिसाबले थप सुधार गर्दै जानु आवश्यक छ । प्रदेश संरचनामा समायोजन भएर आएका आर्थिक प्रशासनमा संलग्न जनशक्तिको वृत्तिपथलाई स्पष्ट पारी उत्प्रेरित तुल्याउने, मौजुदा जनशक्तिलाई केन्द्रियस्तर, कार्यसम्पादनस्तर, आयोजनागत / कार्यालयगतस्तरको लेखा राखे, प्रतिवेदन गर्ने र आन्तरिक नियन्त्रण तथा वित्तिय जिम्मेवारी वहन गर्न सक्ने तुल्याउन तालिम प्रदान गर्ने, समयमै गर्ने र आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने, आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यविधि तथा निर्देशिका लागू गर्ने र आन्तरिक लेखापरीक्षण पश्चातको अनुगमन आवश्यकता समेतलाई समेटेर प्रतिवेदन प्रणाली सुधारको कार्य गर्ने लेखापरीक्षण पश्चातको अनुगमन आवश्यकता समेतलाई समेटेर प्रतिवेदन प्रणाली सुधारको कार्य गर्ने लगायतका कार्यहरू सम्पादन गर्न प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय प्रतिबद्ध छ । यस कार्यमा खर्च गर्ने / गराउने सम्बद्ध मन्त्रालय, निर्देशनालय तथा निकायहरूको वित्तीय जिम्मेवारी तथा जवाफदेहिता, वित्तीय

सुशासनप्रतिको प्रतिबद्धता र आन्तरिक लेखापरीक्षणको सुझाव कार्यान्वयन तत्परताको पनि महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ ।

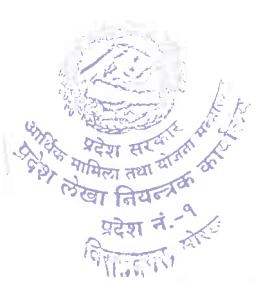
आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सबै कार्यालयहरूको विनियोजन, राजस्व, धरौटी र कार्यसञ्चालन कोष तर्फका कारोवारको आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न भएको छ । आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट औल्याईएका ती कैफियतहरू समयमै समाधान गरी समग्र आर्थिक अनुशासन कायम राख्न सम्बन्धित निकायहरूको महत्वपूर्ण योगदान रहने नै छ ।

अन्तमा, आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने कार्यमा संलग्न प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा प्रदेश लेखा ईकाई कार्यालयका सम्बद्ध कर्मचारीहरू र यो एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन तयारी कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाका कर्मचारीहरू लगायत आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्न गराउन संलग्न अन्य निकायका प्रमुख तथा कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

.....
.....
.....

प्रदेश लेखा नियन्त्रक

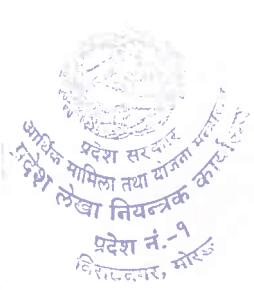

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वार्षिक वेरुजु प्रतिवेदन सम्बन्धमा

सार्वजनिक निकायबाट गरिने आम्दानी तथा खर्च त्यसको लेखांकन प्रचलित कानून बमोजिम भए नभएको परीक्षण गरी वित्तीय पारदर्शिता र जवाफदेहिताको माध्यमद्वारा सुशासन कायम गर्नु नै आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यको मुख्य उद्देश्य हो । आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रणालीले आर्थिक कारोबार नियमित, मितव्ययी र दक्ष भए/नभएको मापन गर्दछ । यसले सार्वजनिक निकायहरूलाई कार्यान्वयनका क्रममा हासिल गर्नुपर्ने नतिजातर्फ उन्मुख गराउनुका साथै सेवा प्रवाह तथा सेवा वितरणलाई प्रभावकारी गराउन पनि सहयोग गर्दछ ।

प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को दफा ३५ ले प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय वा सो कार्यालयले तोकेको प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयहरूबाट प्रदेश सरकार अन्तर्गतिका सबै कार्यालयहरूको आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताका आधारमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्नु पर्ने तथा प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ आन्तरिक लेखापरीक्षणको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी प्रदेश आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्री समक्ष लेखापरीक्षणको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी प्रदेश आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्री समक्ष पेश गर्नेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ । प्रदेश सरकार मातहतका सबै सरकारी कार्यालयहरूको विनियोजन, राजस्व, धरौटी तथा कानून बमोजिम स्थापित कार्यसञ्चालन कोष तथा सार्वजनिक कोषको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले तोके अनुसार हुने व्यवस्था गरे बमोजिम यस वर्ष मोरङ्ग जिल्लामा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले तथा अन्य जिल्लाको हकमा प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयहरूबाट आ.व. २०७८/७९ मा भएका कारोबारहरूको आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका कैफियतहरूलाई एकीकृत गरी प्रस्तुत प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा
क्षेत्रीय कम्ता कार्यालय
आन्तरिक लेखा नियन्त्रक आर्थिक
कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व

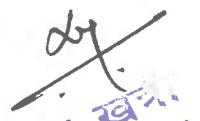

समिक्षात्मक टिप्पणी

- प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय र प्रदेश लेखा ईकाई कार्यालयहरुवाट आ.व. २०७५/७९ को प्रदेश सरकारका निकायहरुको आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी तयार गरेको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनहरुको आधारमा यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।
- आ.व. २०७५/७९ मा सञ्चितकोषबाट रु.२९९१५३७९५१६.८६ निकासा खर्च भएकोमा विनियोजनको आन्तरिक लेखापरीक्षणको बेरुजु अंक रु.३२५५६८१३५.६० देखिन आएको छ । उक्त बेरुजु रकम कुल निकासा खर्चको १.०९ % हुन आउँछ ।
- विनियोजन तर्फ नियमित गर्नु पर्ने वेरुजु रु. ५ करोड ३३ लाख ४६ हजार २ सय ८७ रुपैया पैसा ७५, असूल उपर गर्नु पर्ने वेरुजु १ करोड २४ लाख ९७ हजार ३४ रुपैया पैसा ५३ रुपैशकी बाँकी रु २५ करोड ९७ लाख २४ हजार ८ सय १३ रुपैया पैसा ३२ समेत कुल जम्मा बेरुजु अंक ३२ करोड ५५ लाख ६८ हजार १ सय ३५ रुपैया पैसा ६० कायम भएको छ । कूल वेरुजु मध्ये पेशकी बाँकी बेरुजु ७९.७८% रहन गएको देखिन्छ ।
- विनियोजन तर्फ जिल्लागत बेरुजु अंक हेर्दा सबैभन्दा बढी रु.१३८९२३१३३.६७ कुल वेरुजुको (४२.६७%) मोरङ्ग जिल्लाको देखिन्छ भने सबैभन्दा घटि रु.४७३०५२.७२ (०.१५%) संखुवासभा जिल्लाको देखिन्छ ।
- विनियोजन तर्फ मन्त्रालय/केन्द्रिय निकायगत रूपमा सबैभन्दा बढी पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालयको रु. ९६२०८७३६.०२ वेरुजु कायम भएको छ जुन कुल वेरुजुको २९.५५% हुन्छ । पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालयको कुल वेरुजु मध्ये रु.९५३७६५९२.२६पेशकी वेरुजु हुन्छ । रहेको छ । सबैभन्दा कम रु. २५८६०।२० मात्र आर्थिक मामिला तथा योजना (९९.१४%) रहेको छ । सबैभन्दा नभएका निकायमा प्रदेश लोक सेवा आयोग, मुख्य मन्त्रालयको रहेको छ भने वेरुजु नभएका निकायमा प्रदेश योजना आयोग रहेको देखिन्छ ।
- धरौटी तर्फ जिल्लागत रूपमा संखुवासभा, झापा र सुनसरीमा र मन्त्रालयगत रूपमा खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा मन्त्रालय, वन, वातावरण तथा भू संरक्षण मन्त्रालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा वेरुजु रहेको देखिन्छ ।
- कार्यसंचालन कोष(विविध) तर्फ जिल्लागत रूपमा ताप्लेजुड, संखुवासभा, उदयपुर र सुनसरीमा र मन्त्रालयगत रूपमा वन, वातावरण तथा भू संरक्षण मन्त्रालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा वेरुजु रहेको देखिन्छ ।

स्थानीय कार्यालय
लेखा नियन्त्रक

१

राजनामादार खाता
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

१. आन्तरिक लेखापरीक्षणको परिचय

पृष्ठभूमि

प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को दफा २ (ङ) मा "आन्तरिक लेखापरीक्षण" भन्नाले प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय वा प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयबाट सम्बन्धित कार्यालयको उद्देश्य अनुरूपका कार्यसम्पादनसँग सम्बन्धित कानून, व्यवस्थापकीय अभ्यास, लेखा तथा अन्य कारोबार र सो सँग सम्बन्धित कागजात एवं प्रक्रियाको जाँच, परीक्षण, विश्लेषणका साथै आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको समग्र मुल्यांकन गरी प्रतिवेदन गर्ने कार्यालाई जनाउँछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ। प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को दफा ३५ (१) मा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय वा सो कार्यालयले तोकेको प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयबाट प्रदेश सरकारका सबै कार्यालयहरूको आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययीता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताका आधारमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था रहेकोछ। यसै गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को दफा ३५ (२) आफ्नो कार्यालयको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखको हुनेछ भन्ने व्यवस्था उल्लेख भएको छ।

कार्यालयले आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट निस्केका बेरुजूहरू अन्तिम लेखापरीक्षण अगाडि नै नियमित गराउनुपर्नेमा नियमित गराई वा प्रमाण पेश गर्नुपर्नेमा प्रमाण पेश गरी वा असुल उपर गर्नुपर्नेमा असुल गरी बेरुजू लगत कट्टा गराई वित्तीय जवाफदेहिता पूरा गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था छ।

तालुक कार्यालयले समेत आफु मातहत निकायको आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट कायम भएका बेरुजूहरू समयमै फछ्यौंट गरे नगरेको अनुगमन गरी समयमै आन्तरिक लेखापरीक्षण बेरुजू फछ्यौंट गराउन आवश्यक कारवाही गर्नुपर्दछ।

२. आन्तरिक लेखापरीक्षणको उद्देश्य

सरकारी निकायबाट सम्पादन गरिने कार्यक्रमहरूमा गरिएको लगानी उक्त कार्यक्रमको निर्दिष्ट उद्देश्य हासिल गर्ने तर्फ नियमित, मितव्ययी र प्रभावकारी रूपले भए/नभएको परीक्षण गरी व्यवस्थापनलाई सुझाव दिनु हो। यसका अतिरिक्त निम्न विशिष्ट उद्देश्य रहेका छन्।

(क) प्रदेश सरकारका सबै निकायहरूबाट निर्दिष्ट उद्देश्य हासिल गर्न गरिएको खर्च नियमित, मितव्ययी र प्रभावकारी भए नभएको परीक्षण गरी कार्यालयलाई सुझाव प्रदान गर्ने,

खणि कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत भूत आठे

२

दामोदर खनाल
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

(ख) प्रदेश सरकारका सबै निकायहरूबाट गरिने आम्दानी तथा खर्च र त्यसको लेखाङ्कन प्रचलित कानूनद्वारा निर्दिष्ट प्रक्रिया अनुरूप भए वा नभएको परीक्षण गरी वित्तीय पारदर्शिता र जवाफदेहीता कायम गर्न सहयोग पुऱ्याउने,

(ग) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली प्रयोगको अवस्था सम्बन्धमा जाँच गर्ने

(घ) अन्तिम लेखापरीक्षण कार्यलाई सहयोग पुऱ्याउने,

३. आन्तरिक लेखापरीक्षणको क्षेत्र

उपलब्ध साधन र स्रोतको नियमित, मितव्ययी र प्रभावकारी तरिकाबाट प्रयोग गरी संगठनको निर्दिष्ट उद्देश्य हासिल गर्ने तर्फ केन्द्रित रही आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट व्यवस्थापनलाई आवश्यक सुझावहरू उपलब्ध गराइन्छ । सामान्यतया आन्तरिक लेखापरीक्षणको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम रहन्छ ।

(क) वित्तीय कारोबारको गणितीय शुद्धताको परीक्षण गर्ने,

(ख) प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको परीक्षण गर्ने,

(ग) वित्तीय साधनको उपयोग मितव्ययी, दक्ष र प्रभावकारी रूपमा भए नभएको परीक्षण गर्ने,

(घ) स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमबाट निर्धारित लक्ष्य प्राप्त भए नभएको परीक्षण गर्ने,

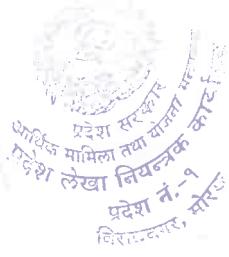
(ङ) वित्तीय प्रतिवेदनहरूले आर्थिक कारोबारको सही र यथार्थ चित्रण प्रस्तुत गरे नगरेको परीक्षण गर्ने,

(च) लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनको स्वीकृत ढाँचा तथा मापदण्ड पालना भए नभएको परीक्षण गर्ने,

(छ) सार्वजनिक खर्चको जोखिम विश्लेषण गर्ने,

किशन कुमार छेत्री
लेखा अधिकृत
अधिकृत उत्तर आठौं

दामोदर खात्री
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

४. बजेट विनियोजन र खर्चको स्वरूप

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा रु ३२४६९२०००००.०० बजेट विनियोजन भएकोमा संघीय सरकारबाट रु २२९१६५३०००.०० थप भै रु ३४७६०८५३०००.०० बजेट कायम भएकोमा रु २९९१५३७९५१६.८६ संचितकोषबाट खर्च भएको छ। संचितकोष वाहेक सशर्त अनुदानतर्फ स्वीट्जरल्याण्ड एस डि सि श्रोतको सोझै भुक्तानी रु.५१०५६५४७.०० रहेको छ। मन्त्रालयगत बजेट तथा खर्चको विवरण अनुसूची-१ मा रहेको छ।

५. बेरुजुको स्थिति तथा सो को प्रकृति

५.१ आ.ले.प.को कूल बेरुजु स्थिति

प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा सवै प्रदेश लेखा ईकाई कार्यालयहरूबाट प्राप्त बेरुजुहरूलाई संक्षेपिकरण गरी तयार पारिएको जिल्लागत एकीकृत प्रतिवेदन अनुसूची-२ मा उल्लेख छ। प्रतिवेदन अनुसार गत आ.व. २०७८/७९ को कूल आ.ले.प. बेरुजु रकमको स्थिति निम्न बमोजिम रहेको छ:-

आ.व २०७८/७९ को कूल आ.ले.प बेरुजु रकम

क्र.सं.	विवरण	विनियोजन तर्फ	धरौटी तर्फ	कार्यसञ्चालन कोष तर्फ	जम्मा	कूल बेरुजुमा प्रतिशत
१	नियमित गर्नुपर्ने	५३३४६२८७७५	३९७२३५८८९	१७३९५६८६४	५९०५८२०९१२८	१७६०
२	असूल गर्नुपर्ने	१२४९७०३४५३	१८७०७०१००	४९७६०९७५३	१६८६०२०२०६	५०२
३	पेशकी बाँकी	२५९७२४८९३३३२	०१००	०१००	२५९७२४८९३३३२	७७३८
कूल जम्मा		३२५५६८९३५६०	४९५९४२८८९	५९९५६६०१७	३३५६४३२२४८६६	१००००

५.२ बेरुजुको प्रकृति

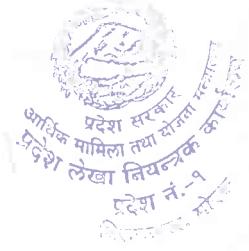
यस प्रतिवेदनमा भएका व्यहोराहरूलाई केलाउँदा धैरै कार्यालयका बेरुजुहरू समान प्रकृतिका छन्। आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सरकारी कार्यालयहरूको विनियोजन तर्फको आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका बेरुजुलाई नियमित गर्नुपर्ने, पेशकी बाँकी, असुल उपर गरी ३ समूहमा विभक्त गरिएको छ।

५.२.१ यस प्रतिवेदनमा रहेका बेरुजुका प्रकृतिहरूको सारांश

*ऋषि कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत रत्न आठैं*

४

*दामोदर खन्ना
प्रदेश लेखा नियन्त्रक*

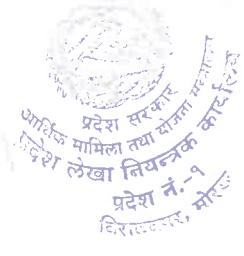

विनियोजन तर्फ

- पानी विजुली महशुल भुक्तानी गर्दा थप दस्तुर भुक्तानी गरेको
- बहाल कर कट्टी नगरेको
- बढी तलब भुक्तानी गरेको
- सवारी लगाबुक नराखी इन्धन विल भुक्तानी भएको
- पारिश्रमिक कर दाखिला नगरेको
- जिन्सी दाखिला नभएको तथा पुरा मूल्य आम्दानी नवाधेको
- ईन्धनको विल भुक्तानीमा अग्रीम आयकर कट्टा नगरेको
- भमण खर्च बढी भुक्तानीभ्रमण प्रतिवेदन नभएको ,
- कन्टीजेन्सी वापत छुट्ट्याएको रकम भन्दा बढी खर्च गरिएको
- भत्तामा अपुग रकम तलब बाट खर्च लेखिएको
- पेशकी फर्छ्यौट नभएको
- विल भर्पाइ पेस नभएको
- सम्बन्धितलाई भुक्तानी नदिएको र विल भन्दा बढी भुक्तानी भएको
- निर्माण कम्पनीलाई भुक्तानी गर्दा धरौटी कट्टी नगरेको
- वोर्डिङ पास पेश नगरी हवाइभाडा भुक्तानी लिएको
- कार्य सम्पादन जमानत रकम तथा अवधि कम भएको
- नापी किताबमा प्रमाणित गरी जारी नभएको
- टुक्रा पारी सम्भाव्यता अध्ययन, निर्माण कार्य तथा अन्य खरिद कार्य गरेको
- सार्वजनिक खरिद ऐन नियमको कतिपय प्रक्रिया विपरित भुक्तानी गरेको
- करार समझौता नगरी खर्च लेखेको
- बील नं र मिति नमिलेको
- परामर्श सेवावाट गरिने खरिदहरूको सार्वजनिक सूचना प्रकाशन नभएको
- कार्यालयको मौजुदा जनशक्तीवाट हुन सक्ने काम समेत परामर्श सेवावाट खरिद गरेको
- तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी तलब भत्ता भुक्तानी गरेको ।

कृष्ण कुमार छनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत राज आठौं

दामोदर छत्री
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

धरौटी तर्फ

- संघीय सरकारवाट धरौटी रकम ट्रान्सफर नभएको
- राजधामा जम्मा हुनु पर्ने रकम धरौटीमा आम्दानी वाधेको
- कर समायोजन वेगर धरौटी फिर्ता दिएको
- धरौटी रकम सदर स्याहा नगरेको
- धरौटी रकम आम्दानी बाँध्दा नामनामेसी नखुलेको
- जमानत जफत नगरेको ।

केन्द्रीय लेखा, व्यवस्थापन सचना प्रणाली र म ले प फारामहरुको प्रयोग

- आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय र अन्य विषयगत मन्त्रालयहरुले अछितयारी जारी गर्दा गोद्धारा भौचर तयार नगरी र तोकिएका केन्द्रीय लेखा सँग सम्बन्धित म ले प फारामहरु प्रयोग नगरेको ।
- परिमार्जित म ले प फारामहरु मध्ये आन्तरिक नियन्त्रण सँग सम्बन्धित म ले प फारामहरु (१००-११०) अधिकाशं कार्यालयहरुले प्रयोग नगरेको ।
- PAMS प्रयोग नगरेको ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेको ।
- भुक्तानी बाँकी कच्चावारी स्वीकृत नभएको ।

६. आ.व.२०७८/७९ को निकाय तथा मन्त्रालयगत बेरुजुको प्रकृति

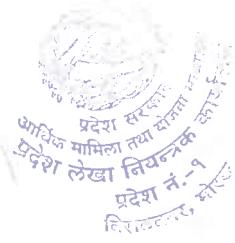
(क) प्रदेश सभा सचिवालय

- भ्रमणमा खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीको भ्रमण अभिलेख खाता म.ले.प.फा.नं ९०८ मा अभिलेख राख्नुपर्नेमा प्रदेश सभाका माननीय सदस्य ज्यूहरुको भ्रमणको अभिलेख तोकिएको फारम बमोजिम राख्नुपर्ने ।
- स्थानीय तहसँग भएको अन्तरक्रियामा प्रवचन वापतको प्रस्तुतकर्तालाई र प्रतिवेदकलाई प्रचालित नर्म भन्दा बढी रकम भुक्तानी गरेको ।

अधिकृत भूतान
लेखा अधिकृत
अधिकृत भूतान आठै

६

दामोदर खन्ना
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

(ख) प्रदेश लोक सेवा आयोग

- परिक्षा सञ्चालन गर्न कर्मचारीहरालाई लागत अनुमान संलग्न नराखी पेशकी उपलब्ध गराईएको देखिन्छ। यसरी पेशकी दिदा लागत अनुमान तयार गरि सोहि बमोजिमको रकम मात्र पेशकी भुक्तानी गर्नु पर्ने देखिन्छ।
- खाजा खर्च वापत रकम भुक्तानी गरिएकोमा खाजा खर्च सम्बन्धी कार्यविधि २०७८ बमोजिम ई हाजिरी संलग्न गरि मात्र भुक्तानी गर्नुपर्ने।
- परीक्षा सञ्चालनका लागि विद्यालयहरूले भवन उपलब्ध गराए वापत भाडा भुक्तानी गर्दा विद्यालयको खातामा सोझौ रकम भुक्तानि गर्ने प्रणालिको विकास गर्नुपर्ने।

(ग) मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय

- PAMS को प्रयोग गर्नु पर्ने देखिन्छ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १०, ११, १२, १४ र दद तथा आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(५) बमोजिम खरिद तोकिएको ढाँचामा लागत अनुमान तयार र स्विकृत गरेर मात्र खरिद प्रकृया गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालय निर्मित संरचनाको मर्मत अन्तर्गत फल सिलिङ्को काम गरि स्टाइल ईन्टेरियर डिजायनलाई रु.९८८३/० भुक्तानि गरिएकोमा तोकिएको ढाँचामा लागत अनुमान तयार र स्विकृत नगरेको।
- पूऱ्जिगत खर्च शिर्षकवाट मेशीनरी औजार आदि खरिद गर्दा स्पेशिफिकेशन तथा लागत अनुमान स्वीकृत गरी मात्र खरिद प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्ने।

(घ) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेको।
- वहाल कर कट्टी कम कट्टी गरेकोले असुल गर्नुपर्ने।
- आयकर ऐन २०५८ बमोजीम वार्षिक आय गणना गरी नियमानुसार पाउने छुट गरी बाँकी आयको १० प्रतिशतले हुने उल्लेखित कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक कर रकम असुल गर्नुपर्ने।
- प्रशिक्षण कार्यक्रममा गाडि भाडा सम्झौतामा उल्लेख भएको भन्दा वढी रकम ईन्धन वापत भुक्तानी लिएको।
- स्थिर सम्पत्तीमा ह्यस कट्टी वाट फर्निचर र मेशीनरी औजार खरिद गरेको देखिएकोले नियमित गर्नु पर्ने।

[Signature]
स्थानीय कुमार भुनाल
लेखा अधिकृत
आधिकृत उत्तर आदें

[Signature]
दामादर खर्ज
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

- पेशकी फर्द्ध्यौट गर्नुपर्ने ।
- कर्मचारी तथा पदाधिकारीको पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा म.ले.प.फा.नं. २२६ को ढाँचाको तलबी फारम(Payroll) नराखेको ।
- खर्चको विल, लगबुक र मापदण्ड बमोजिम मासिक रूपमा भुक्तानी गर्नुपर्ने ।
- अभिमुखिकरण कार्यक्रमको भुक्तानी गर्दा कक्षा संचालन र कार्यपत्र बापत बढी भुक्तानी असुल गर्नुपर्ने ।
- प्रदेश मन्त्रालय तथा निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरुको क्षमता विकास आवासिय तालिम कार्यक्रमको बढी भुक्तानी असुल गर्नुपर्ने ।
- लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण तालिम कार्यक्रममा बढी भुक्तानी रकम असुल गर्नुपर्ने
- तालिम संचालन खर्चको भुक्तानी "कार्य संचालन निर्देशिका, २०७७" बुँदा नं. ७.१.१५, सि.नं. ४, को प्रदेश/जिल्ला/नगरपालिकास्तर दर महल अनुसार खर्च लेखुपर्नेमा कक्षा संचालन र कार्यपत्रबापत बढी भुक्तानी भएको असुल हुनुपर्ने ।
- कतिपय धरौटी रकम फिर्ता गर्दा कर चुक्ता प्रमाणपत्र, मू.अ.कर समायोजन पत्र संलग्न गर्नु पर्नेमा सो अनुसार नगरेको ।

(ड) आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

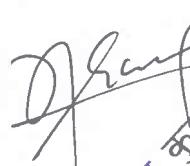
- कार्यालयमा भएको विविध खर्च नियन्त्रणमा कार्यालयले ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।
- नियमित रूपमा करकटी गरिएको भौचरको ETDS नियमित गर्नुपर्ने देखियो
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेको ।
- भ्रमण अभिलेख नराखि भ्रमण खर्च भुक्तानी भएकोले भ्रमण अभिलेख राखि नियमित गर्नु पर्ने
- तलबी प्रतिवेदन पास नगराई तलब / ग्रेड भुक्तनि गरेको
- भुक्तानी कारोबारको सिफारिस पत्र म.ले.प.फा.नं. २०२, कर्मचारी दस्तखत नमुना फारम म.ले.प.फा.नं. २१० प्रयोगमा ल्याउनुपर्ने देखिन्छ ।
- विल भन्दा बढी रकम भुक्तानी भएकाले असुल गर्नुपर्ने ।
- अधिकतम ग्रेड भन्दा बढी ग्रेड भुक्तानी भएकाले असुल गर्नुपर्ने ।
- धरौटीतर्फ नामनामेसी नखुलेका आम्दानी देखिएकोले रकम एकिन गर्नु पर्ने ।
- कार्यसंचालन कोष विविधतर्फ नामनामेसी नखुलेका आम्दानी रकम एकिन गरि सम्बन्धित कार्यालयमा फिर्ता गर्नुपर्ने ।

Dhruv
आर्थिक कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
आर्थिक स्तर अधीक्षी

अधिकारी प्रदेश सरकार
 नेपाल लेखा नियन्त्रक कार्यालय
 प्रदेश नं.-१
 विराजमत, चैतूँ
प्रदेश कार्यालय

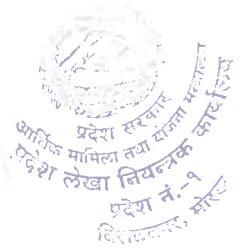
(च) उद्योग, श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय

- कार्यक्रमको पेशकी फछ्यौट कर कट्टी गरेको रकम बैड़ दाखिला भौचर नभएको ।
- पारिश्रमिक कर कट्टी, भाडा कर कट्टी नभएको ।
- कार्यक्रम संचालनका लागि एउटा पेशकी फछ्यौट नगरी पुनः अर्को कार्यक्रमका लागि पेशकी दिइएको, लामो समय सम्म पे.फ. गर्ने नगरेको साथै स्वीकृत लागत अनुमान समेत संलग्न नगरेको ।
- सोधभर्ना भुक्तानी गर्दा विल भन्दा बढी भुक्तानी गरेको ।
- वित्तिय तथा भौतिक प्रगति न्यून रहेको ।
- कार्यक्रमहरूको नियमित रूपमा निरीक्षण तथा सुपरीवेक्षण नभएको ।
- भुक्तानीको लागी बिल, भरपाई र आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्राविधिक तथा अन्य शाखाबाट भुक्तानी कारोबारको सिफारिस पत्र (म.ले.प.फा.न. २०२) सिफारिस भै आर्थिक प्रशासन शाखामा प्राप्त भएपछि भुक्तानी गर्नु पर्नेमा सो बमोजिमको बमोजिमको म.ले.प.फाराम प्रयोग नभएको ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेको ।
- तलवी प्रतिवेदन पास नगराई तलव / ग्रेड भुक्तानी गरेको
- जिन्सि निरीक्षणबाट देखाइएका मर्मत गर्नु पर्ने सामान मर्मत संभार गरी प्रयोग गर्ने तथा मर्मत नहुने सामान लिलाम बिक्रीको कारबाही गर्नु पर्ने ।
- सम्झौता अनुसार बिमा बापत बढी भुक्तानी भएकोले असुल हुनु पर्ने ।
- खरिद इकाई गठन नभएको ।
- सवारी लगबुक व्यवस्थित गर्नुपर्ने ।
- सवारी मर्मतको अभिलेख PAMS मा नराखेको ।
- कार्यक्रममा सहभागी हुने व्याक्तिहरूको छानौट गर्ने निश्चित विधि तथा प्रकृया तय गर्नुपर्ने ।
- पूजिगत खर्च शिर्षकबाट मेशीनरी औजार आदि खरिद गर्दा स्पेशिफिकेशन तथा लागत अनुमान स्वीकृत गरी मात्र खरिद प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्ने ।
- स्वीकृत मर्मत आदेश वेगर हलुका सवारी साधन मर्मत संभार गरेको ।
- धरौटीमा आम्दानी प्राप्त भएको रकमको प्रयोजन र अबधी खुल्ने गरि विवरण राख्नुपर्ने धरौटी रकम सदरस्याहा गर्नुपर्ने ।
- तोकिएको ढाँचामा नगदि रशिद नियन्त्रण खाता नराखेको तथा नियमानुसार कार्यालय प्रमुखबाट निरिक्षण भएको नदेखिएको ।

 द्वानंजय कर्की ब्याल
 लेखा नियन्त्रक भौतर अधीक्ष
 अधिकृत भौतर अधीक्ष

९

 दामानंद कर्की
 प्रदेश तेरा नियन्त्रक

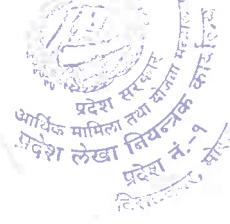

(छ) कृषि मन्त्रालय

- समझौताभन्दा अनुदान रकम बढ़ी भूत्तानी भएकोले असुलउपर गर्नुपर्ने ।
- अग्रिम आयकर कट्टी नभएको ।
- वित्तिय तथा भौतिक प्रगति अपुग ।
- तोकिएको समयअवधि समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र विद्युतीय वा अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्नु पर्ने कानुनी व्यवस्था पालना नभएको ।
- भूत्तानी कारोबारको सिफारिस पत्र(म.ले.प.फा.न. २०२) प्रयोग नभएको ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेको ।
- नियमित रूपमा निरीक्षण तथा सुपरीवेक्षण नभएको ।
- तलबी प्रतिवेदन पास नगराई तलब / ग्रेड भुक्तनि गरेको ।
- विभिन्न अनुदान तथा प्रविधि हस्तान्तरण लागायतका कार्यक्रममा संस्था छनौट गर्दा मापदण्ड अनुसार सम्पुर्ण प्रक्रिया पुरा गरेर स्पष्ट हुने गरि मात्र छनौट गर्नुपर्ने ।
- कार्यपत्रबापत बढ़ी भूत्तानी भूत्तानी भएकोले असुलउपर गर्नुपर्ने ।
- कार्यालयमा रहेका धेरै पुराना जिन्सी सामाग्रीहरु लिलाम विक्रि गर्नु पर्ने ।
- अग्रिम आयकर र पारिश्रमिक कर वापतको रकम संघीय सरकारको राजधानी खातामा जम्मा हुनुपर्नेमा कार्यालय वाट सो रकम जम्मा नगरी सो वरावरको रकम बजेट खर्च घटाइ हिसाब मिलान गरेको ।
- भ्रमण अभिलेख खाता नराखी भ्रमण खर्च भूत्तानी गरेको ।
- सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययीता बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड २०७८ को दफा ११ अनुसार प्रोत्साहन भत्ता अतिरिक्त समय काम गरेवापतको भत्ता ,जोखिम भत्ता, विशेष भत्ता खाजाखाना लगायतका कुनै रकारका भत्ता प्रदान गरिने छैन भनी उल्लेख भएकोमा कार्यालयले जोखिम भत्ता भूत्तानी गरेकोले असुल गर्नुपर्ने ।
- कार्यालयवाट कृषकलाई वितरण भएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोवाट प्राप्त उपलब्धी मापन गर्नुपर्ने । अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाई संघ प्रदेश र स्थानीय तहवाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपन नहुने र अनुदानग्राहीको जीवनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने ।
- पारित तलबी प्रतिवेदनभन्दा बढ़ी ग्रेड भूत्तानी भएकोले असुल गर्नुपर्ने ।
- पेशकी फर्द्ध्यौट गर्नुपर्ने ।
- जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा लिलाम विक्री गर्नुपर्ने भनी औल्याइएका जिन्सी सामाग्रीहरु लिलाम विक्री कारबाही गर्नुपर्ने ।
- विल भूत्तानी गर्दा बढ़ी भूत्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने ।

Dhruv
ऋषि कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत इतर आठौं

दामोदर खनाल
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

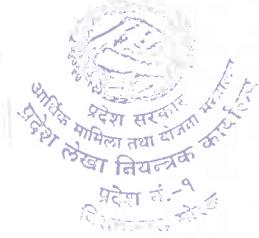

- प्रादेशिक कृषि सम्बन्धि नीति नियम तथा योजना तर्जुमा गर्ने माताहतका कार्यहरूको कार्यक्रम सम्बन्धमा निर्देशन अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने कार्यक्षेत्र भएको कृषि निर्देशनालयले कार्यविधिमा भएको व्यवस्था विपरित कृषि ज्ञान केन्द्र एवं भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशुसेवा केन्द्रबाट वितरण हुने प्रकृतीको अनुदान कृषि विकास निर्देशनालयमा कार्यक्रममा राखि अनुदान दिएको छ।
- पूँजिगत प्रकृतीको मेसिनरी औजार खर्च शिर्षक फरक पारी मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्रीबाट भुक्तानी भएको ।
- सिप विकास तालिम तथा गोष्ठीमा कार्यालयका चार जना कर्मचारीहरूलाई कार्यपत्र र प्रवचन दुवै वापतको रकम भुक्तानी गरिएकाले प्रवचन वापतको रकम असुल गर्नुपर्ने ।
- अग्रीम जमानत नराखि पेशकी भुक्तानी गरिएको ।
- तालिम कार्यक्रममा कार्यपत्र वापत बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने ।
- समझौता भन्दा बढी रकम भुक्तानी भएको असुल गर्नु पर्ने ।
- भ्रमण खर्च भुक्तानी गर्दा भ्रमणबाट फर्किएको दिनको पूरे भ्रमण खर्च भुक्तानी दिएको ।
- विद्युत महशुल, खानेपानि महशुल, टेलिफोन महशुल जस्ता अनिवार्य प्रकृतिका मासिक रूपमा गर्नुपर्ने उपभोग वापतको भुक्तानीलाई जरिवाना नतिर्ने बरु छुट लिने गरि समयमानै भुक्तानी दिने व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- मन्त्रायका सवारी साधनहरूको विमा तथा नविकरण गर्दा समयमा नै भुक्तानी गरि जरिवाना नतिर्ने बरु छुट लिने तर्फ मन्त्रालयले ध्यान दिन पर्ने देखिन्छ ।
- सहकारी संस्थालाई समेत समझौतामा उल्लेख भए बमोजिमको अनुपातमा योगदान गराउनु पर्ने देखिन्छ ।
- कार्यालय भवन निर्माण मा अन्तिम विल भुक्तानी गर्दा समझौता अनुसार धरौटी रकम कट्टा नगरिएको र As Built Drawing समेत पेश नभएको ।
- मन्त्रालयले प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्धन अनुदान ऐन २०७७, नियमावली २०७८, मापदण्ड २०७८ बमोजिम अनुदान प्रदान गरि पूर्वाधार निर्माण (खोर निर्माण तथा सुधार, खसिबोका संकलन केन्द्र निर्माण, गोठ निर्माण/ सुधार, धुलो दुध कारखाना निर्माण, साईलो पिट निर्माण , आदी) गर्दा आयोजनाको नर्मस, स्पेशिफिकेसन, ड्रैइङ्ग डिजायन लगायतका मापदण्डहरू स्वीकृत गराई सोको आधारमा लागत अनुमान तयार गर्ने र तोकिएको प्रतिशत सरकार बाट व्यहोरी बाँकी प्रतिशत अनुदान ग्राहिबाट व्यहोर्ने प्रणालि विकास गर्नु पर्ने देखिन्छ ।
- धुलो दुध कारखाना स्थापनाका लागि अनुदान भुक्तानीमा प्रा.लि. लाई सार्वजनिक खरिद ऐन नियम पालना गर्ने गरी समझौता गरिएको, धुलो दुध कारखानाको स्टान्डर्ड नर्मस तयार नगरिएको साथै प्रस्ताव दाताकै प्रस्तावलाई आधार मानि लागत अनुमान तय गरिएको ।
- दोहोरो भुक्तानी भएको असुल गर्नुपर्ने ।

कृषि कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
आधिकृत उत्तर आठै

दामोदर
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

(ज) खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा मन्त्रालय

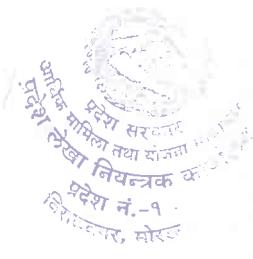

- अधिकतम ग्रेड भन्दा बढी ग्रेड भुक्तानी भएकाले असुल गर्नुपर्ने ।
- आयकर ऐन २०५८ बमोजिम बार्षिक आय गणना गरी नियमानुसार फाउने छुट गरी बाँकी तलब भुक्तानी गर्दा कर कट्टी गरी असुल गर्नुपर्ने ।
- योजनाहरूको भुक्तानी दिँदा विभिन्न आइटममा सम्झौता भन्दा फरक गरी भुक्तानी गर्ने गरेको ।
- भौतिक तथा वित्तीय प्रगति न्यून भएको ।
- म.ले.प.फा.न. २०२ सिफारिस भई आर्थिक प्रशासन शाखामा प्राप्त भएपछि भुक्तानी गर्नु पर्नेमा सो नभई भुक्तानी गरेको ।
- निर्माण कार्य र सवारी साधन खरिद गर्दा खरिद गुरुयोजना र बार्षिक खरिद योजना तयार नगरेको ।
- पेशकी रकम नियमावलीको प्रक्रिया पुर्याइ फर्छ्यौट गर्नु पर्ने ।
- घरभाडा भुक्तानी गर्दा बहाल कर कट्टी सम्बन्धित स्थानिय तहमा दाखिला गर्नुपर्नेमा करदाता सेवा कार्यालयमा दाखिला गरेको ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेको ।
- वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्न तोकिएको समयअवधि समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र बिदुतिय वा अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्नु पर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा सार्वजनिक नगरेको ।
- लिलाम बिक्री कारवाही गर्न पर्ने देखिएका कतिपय मालसामानहरू हाल सम्म पनि लिलाम विक्री नभएको ।
- अरुण नदी नियन्त्रणमा विनियोजित बजेटमा टिप्पणी आदेश स्वीकृत गरि विभिन्न द वटा प्याकेजमा विभाजन गरि कार्य गरेकोमा Slicing को स्पष्ट आधार प्रमाण सहित तालुक निकाय वाट स्वीकृत गराई नियमित गर्नु पर्ने ।
- मुल्य अभिवृद्धि करको ३०% कहि गरि कार्यालयले सोझै राजश्व खातामा दाखिला गर्नु पर्नेमा नभएको ।
- कार्यक्रममा प्रतिवेदकलाई तोकिएको दर भन्दा बढी भुक्तानी गरेको ।
- स्वीकृत ढाँचामा डोर हाजिरि फाराम नराखिएको ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत भएको काममा योजनाको जानकारी खुल्ने प्रकृतिको आयोजना सम्बन्धी वोर्ड राख्नुपर्ने ।
- उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूले कुनै लाभको पदमा बहाल नरहेको स्व.घोषणा पेश गर्नुपर्ने ।
- ५० लाख भन्दा बढीका योजनाका काममा भुक्तानी दिँदा अग्रिम आयकर कम कट्टा भएको ।
- निर्माण कार्यको संझौता अवधि समाप्त भई म्याद थप नभएको साथै पेशकी बैंक जमानतको म्याद समेत थप नभएको ।

किशोर कुमार खेत्र
लेखा अधिकृत
अधिकृत श्वर आठौं

१२

दामोदर खत्री
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

- भेरियसन आदेश स्वीकृत नभएको ।
- नापी किताब नियन्त्रण खाता नराखिएको ।
- ठेक्का लगत नराखेकोले अधिल्लो बिलहरुबाट के कति भुक्तानी भएको एकिन हुन नसकेकोले ठेक्का सम्बन्धि लगत तयार गरी राख्नु पर्ने ।
- बिमा तथा बैंक कमिशनको बिल भरपाई वेगर भुक्तानी दिएको ।
- कर विजकको नम्बर सिलसिलेवर नदेखिएको ।
- उपभोक्ता समितिवाट खानेपानी संरचना निर्माण भएको कार्यमा पाइपलाइन विस्तार तथा निर्माण कार्य संचालन भएको स्थानको चेनेज खुलाएको पाइएन । साथै आ ले प समयमा DPR रिपोर्ट पेश नभएकोले निर्माण भएको संरचना स्विकृत DPR अनुसार भयो भएन एकिन भएन ।
- निर्माण कार्यसंग सम्बन्धित म ले प फा नं ५०५ आइटमवाइज खाता, ५१२ नापी नियन्त्रण खाता, ५०६ ठेक्का सम्बन्धि अभिलेख लगायतका अभिलेखहरु नराखेको ।
- पाइप, फिटिङ सामाग्री सोझौ उपभोक्ता समिति मार्फत खरिद गरेको ।
- उपभोक्ता समितिवाट निर्माण भइसकेको कार्य लाभग्राही समुदायलाई हस्तान्तरण गरेको पाइएन ।
- कार्यालयले म.ले.प. फा.नं. ६०४ बैंक गारेन्टी (Bank Guarantee) अभिलेख खातामा प्राप्त बैंक रयारेण्टीहरुको अभिलेख राख्नु पर्ने देखिन्छ ।
- भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चावारी (म.ले.प.फा. २२१) संलग्न नरहेको ।
- तालिम संचालन बापतको रकमको पेशकी फछ्यौट गर्दा प्रतिबेदन, प्रवचन र कार्यपत्र बापत बढी भुक्तानी भएको ।
- प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा पारि खरिद गरेको ।
- दरबन्दी भन्दा बाहिरका सरसफाई माली लगायतका पदमा कार्यरत कर्मचारिहरुलाई दैनिक भ्रमण भत्ता लगायतका अतिरिक्त सुविधा भुक्तानी दिएको ।
- पूऱ्जिगत खर्च शिर्षकवाट मेशीनरी औजार आदि खरिद गर्दा स्पेशिफिकेशन तथा लागत अनुमान स्वीकृत गरी मात्र खरिद प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु पर्ने ।
- कार्यालयले फर्महरुलाई धरौटी रकम फिर्ता गर्दा कर समायोजन पत्र वेगर नै भुक्तानी गरेको । कार्यालयले विभिन्न मितिमा आम्दानी जनाएको नामनामेसी उल्लेख नभएको तथा प्रयोजन समाप्त भइसकेको धरौटी एकिन गरि नियमअनुसार फिर्ता तथा सदरस्याहा गर्नुपर्ने ।

अर्शिंग कुमार खुनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत रूपर आठौं

१३

दामोदर खन्दा
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

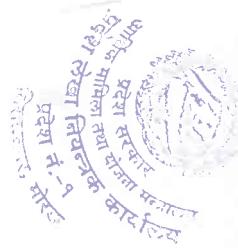

(झ) आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

- ठेक्का लगत म.ले.प फारम अनुसार राखुपर्नेमा सो बमोजिम राखेको नदेखिएको ।
- कार्यालयले कन्टिनेन्सी खर्चको विवरण स्वीकृत ढाँचामा राखुपर्नेमा नराखेको देखिएको ।
- वित्तिय प्रतिवेदन तयार गर्न तोकिएको समयअवधि समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र बिदुतिय वा अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्नु पर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा सार्वजनिक नगरेको ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १६ बमोजिम खरिद इकाई गठन गरी खरिद प्रकृया व्यवस्थित गर्नु पर्ने देखियो ।
- कर्मचारी दस्तखत नमुना फारम प्रयोगमा ल्याउनु पर्ने देखिन्छ ।
- मन्त्रालयले विद्युत महशुल, खानेपानि महशुल, टेलिफोन महशुल जस्ता अनिवार्य प्रकृतिका मासिक रूपमा गर्नुपर्ने उपभोग वापतको भुक्तानीलाई जरिवाना नतिर्ने बरु छुट लिने गरि समयमानै भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ ।
- सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धि निर्देशिका २०७५ को मापदण्ड नं.६ को बुँदा ५ मा विशिष्ट व्यक्तिको खाना खाजामा बढीमा एकमुष्ट रु. २०००।०० सम्म खर्च गर्न सक्ने व्यवस्था रहेकोमा उक्त व्यवस्था सम्पूर्ण सहभागीहरूको हकमा कार्यान्वयन नहुने भएको हुँदा विशिष्ट व्यक्तिहरूको उपस्थिति संख्याको आधारमा मात्र खर्च गर्न पर्ने देखिन्छ ।
- बैंक ग्यारेण्टी अभिलेख खाता म.ले.प.फा.नं. ६०४ प्रयोगमा ल्याउनु पर्ने देखिन्छ ।
- पेशकी रकम नियमावलीको प्रक्रिया पुर्याई फर्झयौट गर्नु पर्ने
- सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ८(२) मा प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा पारि खरिद गर्न नहुने व्यवस्था रहेको हुदा प्रतिस्पर्धा सिमित नहुने गरी लागत अनुमान तयार तथा खरिद गर्ने तर्फ कार्यालयले व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ ।
- ठेकेदार वा आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्दा निजलाई भुक्तानी गर्ने मु.अ. कर रकमको ३०% ले हुन आउने रकम निजको नामबाट सम्बन्धित राजस्व शिर्षकमा जम्मा गरी बाँकी रहने कर वापतको रकम मात्र भुक्तानी गर्नु पर्ने छ भन्ने व्यवस्था रहेकोमा कतिपय भुक्तानीमा सो अनुसार नभएको ।
- कार्यसंचालन कोष विविधमा एक आर्थिक वर्षमा बाँध्नुपर्ने आम्दानी अर्को आर्थिक वर्षमा बाँधेको देखिन्छ ।

[Signature]
श्वेता भुक्तानी
लेखा अधिकृत
अधिकृत उत्तर आँके

[Signature]
दामोदर खरिद
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

(ज) पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालय

- सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) को प्रयोग गरी मर्मत आवेदन फारम तथा मर्मत अभिलेख खाता तयार गर्नु पर्ने ।
- पेशकी फछ्यौट नभएको ।
- पूँजिगत सामान खरिद गर्दा लागत अनुमान तयार गर्ने, स्पेशिफिकेशन तयार गर्ने, प्राविधिकवाट मूल्यांकन(जाँच) गर्ने लगायत का प्रकृयाहरू पुरा गरी खरिद गर्नु पर्नेमा कतिपय खरिद कार्यमा सो अनुसार नभएको ।
- सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धि निर्देशिका २०७५ को मापदण्ड नं.६ को बुँदा ५ मा विशिष्ट व्यक्तिको खाना खाजामा बढीमा एकमुष्ट रु. २०००।०० सम्म खर्च गर्न सक्ने व्यवस्था रहेकोमा उक्त व्यवस्था सम्पूर्ण सहभागीहरूको हकमा कार्यान्वयन नहुने भएको हुँदा विशिष्ट व्यक्तिहरूको उपस्थिति संख्याको आधारमा मात्र खर्च गर्नुपर्ने ।
- लागत अनुमान तयार गर्दा जनशक्तिको पारिश्रमिक दैनिक(Man Days) को आधारमा तयार गर्नु पर्नेमा सरकारी मासिक तलब स्केलको आधारमा तयार गरिएको ।
- तलबी प्रतिवेदन पास नगराई तलब / ग्रेड भुक्तनि गरेको ।
- सवारी साधन विमा नविकरण वापतको रकम सवारी साधन मर्मत शिर्षकवाट भूक्तानी भएको ।
- विद्युत महसुल भूक्तानी गर्दा थप दस्तुर एंव वक्यौता समेत भुक्तानी गरेकोले बढि व्ययभार पारेको ।
- निमित्त कार्यालय प्रमुखलाई निमित्त भत्ता भूक्तानी गर्दा माथिल्लो तलब स्केलमा ग्रेड समेत जोडेर भूक्तानी गरेकोले बढी भूक्तानी भएको रकम असूल गर्नुपर्ने ।
- भ्रमण खर्चको रकम भुक्तानी गर्दा भ्रमण प्रतिवेदन संलग्न गर्नु पर्नेमा कतिपय भुक्तानीमा संलग्न नरहेको ।
- सझौता भन्दा बढी भुक्तानी भएको रकम असूल गर्नुपर्ने ।
- कतिपय आयोजनाहरूमा पूर्ण दर विक्षेपण संलग्न नगरेको ।

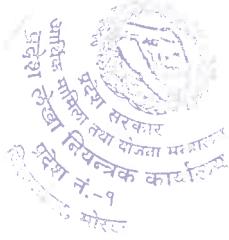
(ट) वन, वातावरण तथा भू संरक्षण मन्त्रालय

- विभिन्न किसिमका सामग्री खरिद तथा निर्माण कार्यहरू कर्मचारीलाई पेशकी दिई गर्ने गरेको, अधिल्लो पेशकी फछ्यौट नगरी पुनः पटक पटक पेशकी दिने गरेको, खरिद योजना नवनाई कार्यक्रम गर्ने गरेको, कर्मचारीहरूलाई कार्यविभाजन उपयुक्त तरिकाले नगरी केही कर्मचारीलाई मात्र कार्यक्रम गर्न ठूलो मात्रामा पेशकी दिइएको ।
- तलबी प्रतिवेदन पास नगराई तलब तथा ग्रेड रकम भुक्तानी गरेको ।

[Signature]
आधिकारिक खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत रूपर आठौं

१५

[Signature]
दामोदर खनाल
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

- पारिश्रमिक आय कर कट्टी नगरेको ।
- निर्माण कार्यमा सम्झौताभन्दा बढी परिमाणको रकम भुक्तानी गरेको ।
- कर्मचारीलाई पेशकी दिई निर्माण कार्य गरेको ।
- म्यादभित्र पेशकी फछ्यौट नगरेको ।
- कार्यालयले विभिन्न खरिद तथा तथा निर्माण कार्यमा खरिद गुरुयोजना र बार्षिक खरिद योजना तयार नगरी कर्मचारी पेशकीको माध्यमबाट अधिकांस निर्माण तथा खरिद कार्य गरेको ।
- पेशकी फछ्यौट नगरी पुन पेशकी दिएको ।
- भुक्तानीको लागी बिल, भरपाई र आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्राविधिक तथा अन्य शाखाबाट भुक्तानीकारोवारको सिफारिस पत्र(म.ले.प.फा.न. २०२) सिफारिस भै आर्थिक प्रशासन शाखामा प्राप्त भएपछि भुक्तानी गर्नु पर्नेमा सो बमोजिम गरेको पाईएन ।
- वित्तिय प्रतिवेदन तयार गर्न तोकिएको समयअवधि समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र बिदुतिय वा अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्नु पर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा सार्वजनिक नगरेको ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेको ।
- कार्यालयले लिलाम विक्री गर्नुपर्ने पुराना सामानहरु जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिम लिलाम विक्री गरेको नदेखिएको ।
- अनुगमन वा भ्रमणमा जाने कर्मचारीको अभिलेख किताब मा सिलसिलेवार हिसावले अभिलेख जनाइएको पाईएन ।
- जिन्सि निरीक्षणबाट देखाइएका मर्मत गर्नुपर्ने जिन्सिसामानहरु मर्मत संभार गरी प्रयोग गर्न र मर्मत हुन नसक्ने जिन्सि सामानहरु लिलाम विक्री कारबाही गर्न पर्ने ।
- मुल्य समायोजन वापत बढी भुक्तानी गरेको रकम असुल गर्नुपर्ने ।
- इन्धन खर्च लेखदा सवारी लगवुकको प्रयोग नगरी खर्च लेखेको ।
- मोबिलाइजेशन पेशकी सम्झौता बमोजिम कट्टी नगरिएको ।
- कार्यालयले बार्षिक खरिद योजना तयार गरेको देखिएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमाबली २०६४ को नियम १६ बमोजिम खरिद इकाई गठन गरी खरिद प्रकृया व्यवस्थित गर्नुपर्ने ।
- बढी भुक्तानी भएको असुल गर्नुपर्ने ।
- खर्च शिर्षक फरक गरी भुक्तानी दिएको ।
- सार्वजनिक खरीद कार्य गर्दा प्रचलित नियमानुसार खरिद विधि र प्रकृया अवलम्बन गर्नुपर्ने ।
- बहाल कर र सामाजिक सुरक्षा कर कट्टी नभएको ।
- बढी भुक्तान भएको ग्रेड रकम असुल हुनुपर्ने ।

D
श्रीषि कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत स्तर आठौं

१६

दामोदर ख
प्रदेश लेखा नियन्त्रण

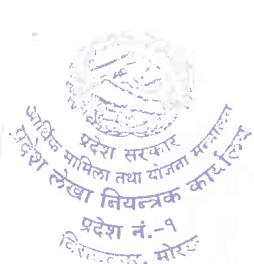
- अनुगमन वापतको रकम भुक्तानी हुँदा स्वीकृत भ्रमण आदेश भन्दा १ दिन बढीको भुक्तानी भएको असूल गर्नुपर्ने ।
- मर्मत आदेश PAMS मा प्रविष्टि गरेर मात्र भुक्तानी गर्नुपर्ने ।
- कार्यालयले म ले प फा नं. अनुसारको भ्रमण अभिलेख खाता राख्नुपर्ने ।
- प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा पारि खरिद गरेको ।
- वित्तिय प्रतिवेदन तयार गर्न तोकिएको समयअवधि समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र विद्युतीय वा अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्नुपर्ने ।
- धरौटी रकम सदरस्याहा नगरेको ।
- म्याद समाप्त भएको बैंक र्यारेन्टी वापतको धरौटी जफत गर्नुपर्ने ।
- भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चावारी (म.ले.प.फा. २२१) संलग्न नगरी गत वर्षको दाइत्य भुक्तानी गरेको ।
- अग्रिमकर कट्टा नगरी भुक्तानी गरेको ।
- म ले प प्रतिवेदनले औल्याए अनुरूप उपभोक्ता समितिहरूबाट असुल उपर गरी बेरुजु फछ्यौंट गर्नुपर्नेमा विविध खाताबाट रकम भुक्तानी गरी बेरुजु फछ्यौंट गरेको रकम नियम संगत नदेखिएको
- भ्रमण आदेश मोरड्ज जिल्लाका विभिन्न स्थानमा भनि स्वीकृत भएको र भ्रमण विल मा समेत मोरड्ज जिल्लाका विभिन्न स्थान भनि पेश भएको हुदा कुन स्थानमा कार्यसम्पादन गर्नु पर्ने हो र सो अनुसार भए नभएको एकीन गर्न नसकिएको ।

(ठ) भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

- भुक्तानीको लागी विल, भरपाई र आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्राविधिक तथा अन्य शाखाबाट भुक्तानीकारोवारको सिफारिस पत्र (म.ले.प.फा.न. २०२) सिफारिस भै आर्थिक प्रशासन शाखामा प्राप्त भएपछि भुक्तानी गर्नुपर्ने ।
- वित्तिय प्रतिवेदन तयार गर्न तोकिएको समयअवधि समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र विद्युतीय वा अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्नुपर्ने ।
- खर्च शिर्षक फरक पारी खर्च गरेको ।
- धरौटी कट्टी रकम प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको एकल धरौटी खातामा आम्दानी बाँध्नु पर्नेमा को.ले.नि.का. मोरड्को एकल धरौटी खातामा आम्दानी बाँधेको देखियो ।
- PAMS को प्रयोग गर्नु पर्ने देखिन्छ ।
- पेशकी फर्द्ध्यौट गर्नुपर्ने ।
- तलबी प्रतिवेदन पास नगराई तलब / ग्रेड भुक्तनि गरेको

[Signature]
ऋषि कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत रक्तर आठौं
१७

[Signature]
दामोदर खनाल
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

(ड) सडक पूर्वत्रार तथा शहरी विकास मन्त्रालय

- घर भाडा वापतको रकम भुक्तानी गर्दा वहालकर वापतको रकम आन्तरिक राजस्व कार्यालयको नाममा जम्मा भएको ।
- कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पास नगराई तलव / ग्रेड भुक्तनि गरेको ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु नगरेको ।
- कार्यालयले विभिन्न निर्माण व्यावसायीहरूलाई रकम भुक्तानी गर्दा क्तिपय ननफाईलर भएका निर्माण व्यावसायीहरूलाई भुक्तानी दिएको ।
- गत आ.व.को पेशकी रकम कम जिम्मेवारी सारेको ।
- कार्यालयमा रहेका धेरै पुराना जिन्सी सामाग्रीहरू लामो समय सम्म लिलाम बिक्री कारबाही गरेको नदेखिएकोले अविलम्ब त्यस्ता सामाग्रीहरू लिलाम बिक्री गर्नु पर्ने देखिएको ।
- मोविलाइजेशन पेशकी वांकी रहेको ।
- नापी किताब लुज सिटमा राखी खर्चको गोष्ठारामा मात्र संलग्न गरी राखेको हुँदा स्वीकृत म.ले.प.फा.नं अनुसार नापी किताब बुकमा राख्नुपर्ने साथै नापी किताब नियन्त्रण खाता अनिवार्य रूपमा प्रयोगमा ल्याउनु पर्ने ।
- कन्टिजेन्सी खर्च स्वीकृत गराई सम्बन्धित योजनामा समावेश गरी अभिलेख राख्नुपर्ने ।
- कर कट्टा नगरी उपभोक्ता समितिबाट भुक्तानी गरेको ।
- बिल, भरपाई र आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्राविधिक तथा अन्य शाखाबाट भुक्तानी कारोबारको सिफारिस पत्र(म.ले.प.फा.न. २०२) सिफारिस भै आर्थिक प्रशासन शाखामा प्राप्त भएपछि भुक्तानी गर्नुपर्ने ।
- वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्न तोकिएको समयअवधि समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र बिदुतिय वा अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्नु पर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा सार्वजनिक नगरेको ।
- तलवी प्रतिवेदन पास नगराई तलव / ग्रेड भुक्तनि गरेको ।
- कर्मचारी समायोजन ऐन २०७५ मा व्यवस्था नभएको ग्रेड भुक्तानी गरेको ।
- सवारि साधनहरूको ईन्धन खरिद गर्दा सार्वजनिक सम्पति व्यवस्थापन प्रणाली PAMS मार्फत गर्नुपर्ने
- गत आ.व.मा नेपाल बिधुत प्राधिकरण ओखलढुंगा वितरण केन्द्रलाई भुक्तानी दिएको पेशकी हालसम्म फछ्यौंट नभएको ।
- फिजिकल कनटेन्नेसीबाट जाते खानेपानी सँस्थालाई पाइप लाइन निर्माणको भुक्तानी भएकोमा सोको अभिलेख व्यवस्थित गर्नु पर्ने ।

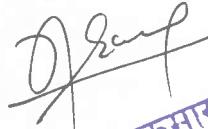
कृष्ण कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
आधिकृत रत्न आर्थिक

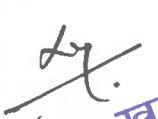
१८

दामोदर खेत्री
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

- योजना तयारीको कार्यसम्पन्न भै सकेपछि संघबाट सम्पुरक अनुदान प्राप्त हुने गर्दछ । यसरी पूर्ण पूर्व तयारी भैसकेको आयोजनामा मात्र खर्च गर्नुपर्ने रकम ढि पि आर तयारी लगायतको कार्यमा भुक्तानी गरेको ।
- "भ्रमणमा खटाउदा देखिएका व्यहोराहरु निम्नानुसार पाईयो -
  - मोरड र सुनसरी कार्य क्षेत्र रहेको कार्यालयले कर्मचारीहरूलाई प्रदेश बाहिर पटकपटक काठमाडौंमा भ्रमणमा खटाएको देखिन्छ । यसरी भ्रमणमा खटाउदा कार्यालयको काम जस्तो सामान्य प्रकृतिको उद्धेश्य राखि भ्रमणमा पठाएको देखिन्छ ।
  - भ्रमण प्रतिवेदनको स्वीकृत ढाँचामा भ्रमण प्रतिवेदनमा भ्रमणको उद्धेश्य, सम्पादित मुख्य काम, सिकाई तथा उपलब्धी र सारंश तथा सुझावहरु उल्लेख गर्नुपर्नेमा भ्रमणको उद्धेश्य महलमा कार्यालयको काम मात्र उल्लेख गरि अन्य स्थान रिक्त राखेको देखिन्छ ।
  - भ्रमण भभिलेख खातामा भ्रमण मिति अनुसार भ्रमण आदेश नं सिलसिलेवर रूपमा नचढाइएको जस्ता व्यहोराहरु देखिएकाले कार्यालयले भ्रमणलाई मितव्ययी र प्रभावकारी बनाउनुपर्ने देखिन्छ ।
- "कार्यालयले विद्युत महशुल, खानेपानि महशुल, टेलिफोन महशुल जस्ता अनिवार्य प्रकृतिका मासिक रूपमा गर्नुपर्ने उपभोग वापतको भुक्तानीलाई जरिवाना नतिर्ने बरु छुट लिने गरि समयमानै भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।
- घर बहाल कर स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र भित्र रहेकाले सम्बन्धित स्थानीय तहमा नै दाखिला गर्नु पर्नेमा संघीय सरकारको खातामा जम्मा गरेको ।
- भुक्तानी गर्न बाँकीको कच्चावारी म.ले.प.फा.नं. २२१ प्रमाणित नगरी गत वर्षको दायित्व भुक्तानी गरेको ।
- रनिङ विल भुक्तानी गर्दा विल भन्दा बढी भुक्तानी भएकोले असुल गर्नुपर्ने ।
- मूल्य समायोजन वापतको भुक्तानी गर्दा वास्तविक विल रकम बढी देखाई मूल्य समायोजन बढी गणना गरिएकाले असुल गर्नु पर्ने ।
- कार्यालयको कार्य क्षेत्र र दायित्वको विषयमा मात्र खर्च लेख्नु पर्ने ।
- लागत अनुमानमा भएको क्वान्टिटी भन्दा बढी क्वान्टिटी भुक्तानी भएकोले भेरिएसन आदेश स्वीकृत गराउनु पर्ने ।
- विल भुक्तानी भएकोमा कर विजक नं नभएकोले कर समायोजन पेश गर्नु पर्ने ।
- as built drawing पेश गर्नु पर्ने अन्यथा सम्झौता बमोजिम रकम कट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था पालना नभएको ।
- पछिल्लो रनिङ विल भुक्तानी गर्दा अल्या कम गरि बढी भुक्तानी भएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने ।

कृष्ण कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत रत्न आर्थिक

दामोदर खनाल
प्रदेश लेखा विभाग

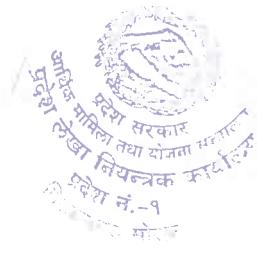
- अन्तिम विल भुक्तानी गर्दा भेरिएसन अर्डर स्वीकृत विना लागत अनुमानमा भएको क्वान्टिटी भन्दा बढी क्वान्टिटी भुक्तानी भएकोले भेरिएसन स्वीकृत गराउनु पर्ने ।
- ठेका समझौता गर्दा कार्यालयले बोलपत्र सम्बन्धी कागजातमा उल्लेख गरेको भन्दा फरक समझौता गरेकोले बोलपत्र सम्बन्धी कागजात तयारी तथा ठेका व्यवस्थापनमा ध्यान दिनु पर्ने ।
- विभिन्न सडक तथा पुल आयोजनाहरूमा milestone राखि समझौता गरेको देखिन्छ । यस्ता आयोजनाहरूको माइलस्टोन अनुसारको कार्य भए नभएको अनुगमन गरि कार्यन्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- पारिश्रमिक कर कट्टी नभएको ।
- जिल्ला दररेटमा तोकिएको दरका आधारमा दैनिक डोर हाजिरीका कर्मचारीलाई पारिश्रमिक भुक्तानी गर्नु पर्नेमा पूजिगत खर्चवाट डोर हाजिरी फाराम भरी मासिक रूपमा तलब भुक्तानी भएको छ ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नियमित रूपमा निरीक्षण तथा सुपरीवेक्षण गर्नुपर्ने ।

(द) सामाजिक विकास मन्त्रालय

- तलबी प्रतिवेदन पास नगराई तलब / ग्रेड भुक्तनि गरेको
- भुक्तानीको लागी विल, भरपाई र आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्राविधिक तथा अन्य शाखाबाट भुक्तानी कारोबारको सिफारिस पत्र (म.ले.प.फा.न. २०२) सिफारिस भै आर्थिक प्रशासन शाखामा प्राप्त भएपछि भुक्तानी गर्नु पर्ने ।
- निर्वाचनको समयमा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय र कार्यरत कार्यालयवाट भ्रमण खर्च दोहोरो भुक्तानी लिएकोले असूल गर्नुपर्ने ।
- पेशकी रकम नियमावलीको प्रक्रिया पुर्याई फर्द्धयौट गर्नुपर्ने ।
- कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश नभएको ।
- वार्षिक कार्यक्रममा तोकिएको चौमासिक लक्ष्य अनुसार लागत अनुमान तयार गरी कर्मचारीलाई पेशकी दिइ कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्नेमा एकमुष्ट ठुलो रकम पेशकी दिइ कार्यक्रम संचालन गरेको ।
- कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन भन्दा बढी भुक्तानी भएको असूल गर्ने ।
- युवा तथा खेलकुद विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ४१ वटा निकायलाई अनुदान निकासा भएकोमा १३ वटा निकायवाट विल भरपाई आउन वाकी रहेको ।
- अग्रिम आय कर कट्टी नभएको ।
- प्रशिक्षक भत्ता वापत बढी भुक्तानी रकम असूल गर्ने ।
- भ्रमण वापतको रकम सम्बन्धित व्यक्तिले बुझेको नदेखिएको ।
- शिक्षा विकास निर्देशनालयबाट विभिन्न स्थानीय तहहरूलाई खेल मैदान निर्माण लगायतमा उपलब्ध गराएको रकमको श्रेस्ता कागजात आन्तरिक लेखा परिक्षणको क्रममा पेश हुन नसकेको ।

Jenf
 ऋषि कुमार खनाल
 लेखा अधिकृत
 अकृत इतर आठैं

dy
 दामोदर खनाल
 प्रदेश लेखा नियन्त्रक

(ण) यातायात व्यवस्था तथा सञ्चार मन्त्रालय

- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेको ।
- भुक्तानीको लागी बिल, भरपाई र आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्राविधिक तथा अन्य शाखाबाट भुक्तानी कारोबारको सिफारिस पत्र (म.ले.प.फा.न. २०२) सिफारिस भै आर्थिक प्रशासन शाखामा प्राप्त भएपछि भुक्तानी गर्नु पर्नेमा सो बमोजिम भएको ।
- वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्न तोकिएको समयअवधि समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र बिद्युतीय वा अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्नुपर्ने ।
- तलवी प्रतिवेदन पास नगराई तलव / ग्रेड भुक्तनि गरेको ।
- संघको कर्मचारीलाई तलब भत्ता भुक्तान गर्दा कर्मचारी समायोजन ऐन २०७५ अनुसार थप २ दूइ ग्रेड बढी रकम भुक्तानी भएको हुदै असुल उपर गर्नुपर्ने ।
- चाडपर्व खर्च भुक्तानी गर्दा सामाजिक सुरक्षा कर कट्टा गरी भुक्तानी गर्नुपर्ने ।
- आयकर ऐन २०५८ बमोजिम बार्षिक आय गणना नगरी भुक्तानी गर्नेगरेको ।
- कर्मचारी दस्तखत नमुना फारम म.ले.प.फा.न. २१० प्रयोगमा ल्याउनुपर्ने ।
- घर बहाल कर स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र भित्र रहेकाले सम्बन्धित स्थानीय तहमा नै दाखिला गर्नुपर्ने ।
- भ्रमण बापतको रकम भुक्तानी गर्दा बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने ।
- विल रकम भन्दा बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने ।
- अन्तरक्रिया कार्यक्रममा कार्यपत्र र प्रवचन दुवै वापत बढी रकम भुक्तानी भएको ।

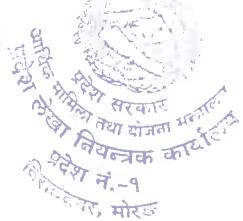
(त) स्वास्थ्य मन्त्रालय

- विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि कर्मचारीहरुलाई पेशकी दिँदा अधिल्लो कार्यक्रमको पेशकी फछ्यौट नगरी दिएको । यसर्थ समयमै कार्यक्रम सम्पन्न गरी संगठनको लक्ष्य हासिल गर्ने तथा पेशकी रकम दुरुपयोग हुनबाट नियन्त्रण गर्न समयमै पेशकी फछ्यौट गर्ने आर्थिक वर्षको अन्त्यमा हुने खर्च नियन्त्रणमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने ।
- पारिश्रमिक कर कट्टी गरी पारिश्रमिक भुक्तानी गर्नुपर्ने ।
- बढि भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने ।
- श्रेस्ता कागजात आन्तरिक लेखा परिक्षणको क्रममा पेश हुन नसकेको ।

कृष्ण कुमार चतुर्वेदी
लेखा अधिकृत
प्राधिकरण आठौं

२१

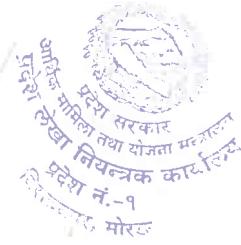
दामोदर चतुर्वेदी
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

- विभिन्न किसिमका औषधी तथा सर्जिकलका सामग्रीहरु र कार्यालयका लागि आवश्यक मसलन्दका सामग्रीहरु खरिद गर्दा टुक्रा पारी खरिद गरेको ।
- पानी बिजुली बापतको रकम कर्मचारी मार्फत भुक्तानी भएको । कार्यालयले सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाको खातामा भुक्तानी गर्नु उपयुक्त हुने ।
- आमा सुरक्षा कार्यक्रममा पेशकी दिदा कुन शीर्षकमा कति खर्च हुने हो सोको लागत अनुमान तयार नगरी एकमुष्ट पेशकी दिइएको ।
- पारिश्रमिक कर रकम असुल गर्नुपर्ने ।
- सामाजिक सुरक्षाकर कट्टी गर्नुपर्ने रकम कट्टि नगरेको ।
- बढी सोधभर्ना भुक्तानी लिएको ।
- स्थानीय भत्ता बढी भुक्तानी भएकोले सो रकम असुल उपर गर्नुपर्ने ।
- प्रदेश सरकारको खाजा खर्च सम्बन्धी कार्यविधि २०७८ को दफा ७ उपदफा ३ बमोजिमको कार्यालय प्रमुख बाट हाजिरी प्रमाणित गरि खाजा खर्च यकिन गरिएको तेरिज र दफा ३ को उपदफा ४ बमोजिमको बिद्युतिय हाजिरीको रेकर्ड अनुसार बनाइएको खर्चको तेरिज प्राप्त नभएकोले खाजा खर्च बुझिलिएका कर्मचारीले पाउने वास्तविक रकम यकिन गर्न नसकिएको ।
- मर्मत सम्भार बापत मर्मत आदेश म.ले.प.फा ४९४ स्वीकृत बेगर भुक्तानी गरेको तथा अभिलेख नराखेको ।
- भ्रमण खर्च भुक्तानी हुँदा स्थानीय भत्ता कट्टि नगरेको ।
- सवारी साधनको नामसारी तथा नविकरण गर्दा थप दस्तुर एंव वक्यौता समेत भुक्तानी गरेकोले बढि व्ययभार पारेको ।
- PAMS बाट प्रविष्टी गर्दा एउटै सामानको नाममा प्रविष्टि गरि कैफियतमा अन्य सामानको नाम उल्लेख भएको देखिएको ।
- घर बिदा स्वीकृत गराएको अवधिमा भ्रमण आदेश स्वीकृत गराइ भ्रमण खर्च वापत भुक्तानी लिएको ।
- प्रदेश तहको कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन २०७८ नं १३ बमोजिम स्थानीय स्तरमा उपलब्ध कच्चा जडिबुटी खरिद गरि चुर्ण निर्माण गर्नुपर्नेमा तयारी चुर्ण खरिद गरि निर्देशिकाको पालना नभएको ।
- कार्यालयमा हाजिर भएको अवधिको समेत भ्रमण भत्ता भुक्तानी लिएको ।
- भ्रमण आदेश नं र भ्रमण बिलको मिति फरक साथै भ्रमण प्रतिवेदन समेत पेश नभएको ।
- बिभिन्न मितिका भ्रमण आदेशमा प्रचलित नियमानुसार स्थानीय भत्ता कट्टि नगरेको ।
- भुक्तानीको लागी बिल, भरपाई र आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्राविधिक तथा अन्य शाखाबाट भुक्तानी कारोबारको सिफारिस पत्र (म.ले.प.फा.न. २०२) सिफारिस भै आर्थिक प्रशासन शाखामा प्राप्त भएपछि भुक्तानी गर्नु पर्नेमा सो बमोजिम नगरेको ।

Draft
ऋषि कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत उत्तर आठौं

Draft
द्वामादर खनाल
प्रदेश तेरा नियन्त्रक

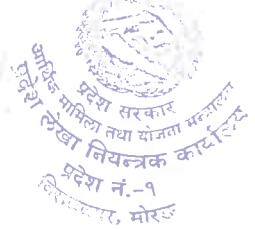

- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेको ।
- वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने तोकिएको समयअवधि समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र बिदुतिय वा अन्य उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्नु पर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा सार्वजनिक नगरेको ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार पारे पारेको भएपनी नियमित रूपमा निरीक्षण तथा सुपरीवेक्षण नभएको ।
- तलबी प्रतिवेदन भन्दा बढी भुक्तानी भएको ।
- विशेषज्ञ सहितका चिकित्सकहरूको हाजिरी विवरण र करार कर्मचारीहरूको म्याद थप गर्ने जस्ता आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धि कार्य तयार गरि लागु गरेको नदेखिएको ।
- तलबी प्रतिवेदन पास नगराई तलब / ग्रेड भुक्तनि गरेको ।
- ७ दिनको भ्रमण आदेश स्विकृत गराई सो भन्दा बढी दिनको भ्रमण खर्च बुझेकोले बढी भुक्तानी भएको रकम असुल उपर गर्नुपर्ने ।
- औषधी खरिद गर्दा लागत अनुमान तयार तथा स्विकृत नगरी कोटेशन मात्र संलग्न राखि खर्च लेखेको ।
- कुनै पनि समितिको वैठकमा आमन्त्रितको रूपमा बढीमा ३ जनासम्म वा समितिको वैठक संचालन सम्बन्धी कार्यविधिमा नै उल्लेख गरिएकोमा सोहि अनुसार भत्ता वापतको रकम भुक्तानी गर्नुपर्नेमा जिल्ला कोभिड खोप अभियान समन्वय तथा अनुगमन समितिको वैठकमा कार्यविधिमा उल्लेखित समितिका पदाधिकारी भन्दा बढी हुने गरि आमन्त्रित हरूलाई भत्ता वापतको रकम भुक्तानी भएको ।
- प्रदेश सरकारको आ.ब.२०७८।७९ को बजेट वक्तव्यको बुदा नं. ९५ मा प्रदेश भित्रका पर्यटन स्थलको पर्वद्वनकालागी प्रदेश सरकारका कर्मचारीलाई आर्थिक सुविधा सहित १० दिनको पर्यटन काज दिने व्यवस्था भएको तर आर्थिक सुविधाको विषयमा कुनै स्पष्ट कार्यविधि नबनेको पर्यटन काज भुक्तानी लिएको ।
- विभिन्न व्यक्ति तथा फर्मलाई रकम भुक्तानी गर्ने क्रममा दोहोरो भुक्तानी भएकोले असुल गर्नुपर्ने ।
- खाजा खर्च सम्बन्धी कार्यविधि २०७८ को दफा ३ को उपदफा १ अनुसार प्रदश मातहतका कर्मचारीहरूले कार्यालयमा उपस्थित भएको दिनलाई आधार मानि प्रतिदिन रु १०० का दरले खाजा खर्च भुक्तानी हुने व्यवस्था भएकोमा शिर्षक फरक पारी भुक्तानी दिएको ।
- जिन्सि निरीक्षण प्रतिवेदनमा मर्मत गर्नु पर्ने भनि उल्लेख भएका जिन्सि सामान मर्मत संभार गरी प्रयोगमा ल्याउने र मर्मत हुन नसक्ने जिन्सि सामान नियमानुसार लिलाम बिक्री कारबाही गर्ने पर्ने ।
- कार्यालयबाट संचालन गरिने तालिम गोष्ठि सेमिनार तथा समिक्षा जस्ता कार्यक्रमको रकम भुक्तानी गर्दा कर्मचारीलाई पेशकी उपलब्ध गराई कार्यक्रम संचालन गरिने गरेको देखिएकोले स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्दा सम्बन्धित फर्म वा व्यक्तिको नाममा नै बैक खाता मार्फत भुक्तानीको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।

कृष्ण कुमार खेत्र
लेखा अधिकृत
आदेश नियन्त्रक कार्यालय

२३

दमोदर खेत्र
प्रदेश नेत्रा नियन्त्रक

- दैनिक भ्रमण भत्ता भुक्तानी गर्दा भ्रमण अभिलेख खाता राख्नु पर्नेमा भ्रमण अभिलेख खाता नराखिएको ।
- अस्पताल विकास समितिको निर्णयअनुसार प्रोत्साहन भत्ता वापतको रकम अस्पताल विकास कोषको श्रोतबाट भुक्तानी हुनुपर्नेमा नियमित विनियोजित बजेटबाट खर्च भएको ।
- औषधी खरिद गर्दा कम्तिमा ३ वटा सुचीकृत फर्मसंग कोटेशन माग गरी तुलनात्मक रूपमा न्यून दररेट भएको फर्मसंग खरिद गर्नुपर्नेमा कोटेशन वेगर खरिद भएको ।
- कार्यालय प्रमुख जिल्लाबाहिर भ्रमणमा काज जाँदै एक तह माथिबाट स्वीकृत तथा समर्थन गरी जानुपर्ने ।
- सामग्री खरिद बापत भुक्तानी गर्दा मु कर बिल संलग्न गर्नु पर्नेमा चलान बिल संलग्न गरी भुक्तानी गरेको ।
- बिल भरपाई वेगर भुक्तानी दिएको रकमको विल भरपाई पेश गरी नियमित गर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने ।
- PAMS को प्रयोग पूर्णरूपले गर्नुपर्ने ।
- कार्यालयले खरिद योजना तयार नगरेको ।
- भुक्तानि बाँकी विवरण प्रमाणित नगरी गत वर्षको दायित्व भुक्तानी गरेको ।
- कार्यालयमा तालिम सञ्चालनका लागि हल उपलब्ध भए पनि कार्यालयले सदरमुकाममा हल भाडामा लिई तालिम सञ्चालन गरेको छ, यसलाई नियन्त्रण गरिनुपर्ने ।
- सार्वजनिक खरिद नियमाबली २०६४ को नियम १६ बमोजिम खरिद इकाई गठन गरी खरिद प्रकृया व्यवस्थित गर्नु पर्ने ।
- कार्यालयले निर्माण कार्य गर्दा बार्षिक खरिद योजना तयार गरेको देखिएन ।
- अक्सजन प्लान्ट निर्माण कार्यका लागि अन्तिम विल भुक्तानि हुँदा नियमअनुसार विल रकमको पाँच प्रतिशत रकम धरौटी कट्टी गरी भुक्तानि गर्नु पर्नेमा धरौटी कट्टा नगरि उक्त फर्मको केही रकम बैक खातामा रोका राखिएको हुँदा यसरी रोका रकममध्ये नियमानुसारको धरौटी रकम कट्टी गरी दाखिला गर्नुपर्ने ।
- निर्माण कार्य र सवारी साधन खरिद गर्दा खरिद गुरुयोजना र बार्षिक खरिद योजना तयार नगरेको ।
- पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा बढि भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने ।
- करार सेवाका कर्मचारीलाई पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा महँगी भत्ता भुक्तानी गरेकोले असुल उपर गर्नुपर्ने ।
- दरबन्दी बाहिरका कर्मचारीलाई चाडपर्व खर्च वापत भुक्तानी गरिएको रकम नियमित गर्नुपर्ने ।
- कार्यालयले विद्युत महशुल, खानेपानि महशुल, टेलिफोन महशुल जस्ता अनिवार्य प्रकृतिका मासिक रूपमा गर्नुपर्ने उपभोग वापतको भुक्तानीलाई जरिवाना नतिर्ने बहु छुट लिने गरि समयमानै भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।
- भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चाबारी प्रमाणित नभएको ।
- विलम्ब शुल्क असुल गर्नुपर्ने ।

कृष्ण कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकृत स्तर आठौं

दामोदर खात्री
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

- खर्च शिर्षक फरक पारी खर्च लेखेको ।
- वजेट विनियोजन गर्दा एकिकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गिकरण र व्याख्या २०७४ तथा सम्बन्धित क्रियाकलापमा नै रकम विनियोजन गर्नु पर्ने ।
- कतिपय कार्यक्रममा खर्च लेख्दा सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययीता सम्बन्धी निर्देशिका २०७५ अनुसार तालिम केन्द्र वाहेका लागि तोकिएको दररेट अनुसार मात्र प्रशिक्षक तथा कार्यपत्र खर्च लेख्नु पर्नेमा सो अनुसार नभएको ।
- राष्ट्रिय युवा परिचालन तर्फको तलब भुक्तानी गर्दा सम्बन्धित निकाषवाट हाजिरी प्रमाणित लिई व्याक्तिको खातामा सिधै रकम जम्मा गर्नु पर्नेमा सो अनुसार नभई निकायको खातामा रकम जम्मा गरेको देखिएकोले निजले रकम पाए नपाएको एकीन हुन सकेन ।
- अस्पतालले पटक पटक विद्युत महशुल भुक्तानी गर्दा ठूलो मात्रामा जरिवाना तिरेको देखिन्छ । विद्युत महशुल, खानेपानि महशुल, टेलिफोन महशुल जस्ता अनिवार्य प्रकृतिका मासिक रूपमा गर्नुपर्ने उपभोग वापतको भुक्तानीलाई जरिवाना नतिर्ने बरु छुट लिने गरि समयमानै भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम द५(१) वमोजिम रु.१० लाख भन्दा कम लागत अनुमान भएका विभिन्न कार्यहरू दरभाउपत्र मार्फत खरिद भएको देखिन्छ । सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा द२(२) मा प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी दुका दुका पारि खरिद गर्न नहुने व्यवस्था रहेको हुदा प्रतिस्पर्धा सिमित नहुने गरी लागत अनुमान तयार तथा खरिद गर्ने तर्फ कार्यालयले व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।
- निरीक्षण नभएको । निरीक्षण गरी प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिए अनुसार मर्मत संभार तथा लिलाम कारबाही गर्नुपर्ने ।

(थ) प्रदेश योजना आयोग

- आयोगले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गर्नुपर्ने ।
- PAMS को प्रयोग गर्नुपर्ने ।
- भुक्तानी कारोबारको सिफारिस पत्र म.ले.प.फा.नं. २०२ र कर्मचारी दस्तखत नमूना फारम म.ले.प.फा.नं. ९१० प्रयोग गर्नु पर्ने, सवारी लगबुक व्यवस्थित गर्नुपर्ने ।
- प्रदेश योजना आयोगका पदाधिकारीहरू (प्रदेश सचिव ज्यू समेत) बाट विभिन्न योजनाहरूको अनुगमन मुल्याङ्कनमा गए पछि अनुगमनका क्रममा देखिएका योजनागत समस्या लगायतको विस्तृत प्रतिवेदन आयोग समक्ष पेश गरि सो को सुझाव मुलक प्रतिवेदन सम्बन्धित विषयगत मन्त्रालयमा पेश गर्ने प्रणालि विकास गर्नुपर्ने ।

२५

केशव कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
अधिकारी अधिकारी शाठौं

दामोदर छेत्री
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

प्रदेश सरकार

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

प्रदेश नं. १ विराटनगर

वा.व. २०७८/७९ की मन्त्रालयात बजेट तथा छवचके विवरण

मन्त्रालय	जारी बजेट	चालू बज्च	पूँजीगत बजेट	पूँजीगत छव्च	वित्तीय बजेट	कुल बजेट	कुल बज्च
प्रदेश सभा संचिकालय	२०१८८३४०००.००	१८५३९४३००.३६	२०१५०००००.००	१४४६६४१९०.००	०.००	२२१९६४०००.००	१९१७८१७५०.३६
प्रदेश लोक सेवा आयोग	६२६९५०००.००	४५७९१०३६.५४	२१६२३००५.००	१७५२६००५.००	०.००	८४२४१०००.००	६३२८५०४४.५४
मुख्य न्यायाधिकारको कार्यालय	१६७९३०००.००	१०५६६४७२६.९०	५०००००.००	१८५९३०००.००	०.००	१७५९३०००.००	१०५२२२५.९०
मुख्यमन्त्री तथा मान्यताप्रदाको कार्यालय	८७२३६२०००.००	४०३२६४०१०.७३	५८०४०००.००	३१७४४४५७.११	०.००	१३०४०२०००.००	४४२५१९१४११.८४
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२०५७९६२०००.००	२०१७२३१०६.८७	१४८५४०००.००	१५३१२४५१.००	०.००	२०७२८०७०००.००	२०७२८०७०३१९.५७
उद्योग, क्रम तथा सेवाग्राह मन्त्रालय	२१८१७००००.००	२१८५८२४४५.८८	१२७०४०००.००	१२७०४०००.००	०.००	४२५२१५०००.००	३०६४६३२३२०.०२
कृषि मन्त्रालय	१९५६२४६०००.००	१५९४२९१२२५.८२	१५३३७१७०००.००	१५३३७१७०११.३३	०.००	२१०९६४२५०००.००	१७२६४०२१११.०२
सामोगी, सिचाई तथा उर्जा मन्त्रालय	३३८७५००००.००	३१२०१५६९३.२१	५६५५८२११५०००.००	५०१७१७०५०६५.०७	०.००	५१९४००६०००.००	५३३७१७४३४.८८
आर्थिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	१५६४३४०००.००	११४३२७५४४.००	२२७२१००००.००	१७६१६२६५६.६२	०.००	३८३६४४०००.००	१११२८८१०५.६२
पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालय	८७६४७०००.००	८७०५१८१०.०७	८३४६०००००.००	८०१४०७०३८८.६१	०.००	१२२४७७०००.००	८१९४४११२७५६.८८
वन वातावरण तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय	१०१४१९४५०००.००	८९६३०४१०.४१	५७९४४४५०००.००	५२३०६३२४९.५३	०.००	१६२६३३११०००.००	१३३९६४१७३५.३.१४
पुनिवासन, सहकारी तथा गरिमा नियाय मन्त्रालय	८०५७९०००.००	५७९९३२१०.९७	२२७१४०००.००	११९८१०१०.१२	०.००	१०३२८८०००.००	७७५८६१२२११.०१
सडक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	३१८१११०००.००	१९८११४३६९.९५	१७७६८३८५००.००	१२२०६४५३०६.६०	०.००	१००१५७५६०००.००	१४४१३७१६५.५५
सामाजिक विकास मन्त्रालय	१३१२००५०००.००	१०१०८७४५०१.९६	३३४२७५०००.००	३०७७१०००.००	०.००	१६४२८८३०००.००	१३९८५१५४०१.९६
ग्रामपालिका व्यवस्था तथा सशार मन्त्रालय	१९४४५४०००.००	१६८७०५८५८.४९	३३१३००००.००	२१७५२७१८.९८	०.००	२७६८४४०००.००	११८४०३०२०.४७
स्वास्थ्य मन्त्रालय	२७२६१७२०००.००	२०४००१४४४८.९६	१०१५४३०००.००	६३७०२०२१५३.७५	०.००	३६२७५३४५०००.००	२६७४१९६६०२.७४
प्रदेश योजना आयोग	३७१२४०००.००	१९७३१५९६६.३५	२००००००.००	१६४२११४.५०	०.००	३९१११४०००.००	२१३७५८८२.८५
अर्थ - आर्थिक क्रण अंतर्गती	०.००	०.००	०.००	१०००००००.००	०.००	१०००००००.००	०.००
अर्थ - वित्तीय व्यवस्था	०.००	०.००	०.००	२००००००.००	०.००	२००००००.००	०.००
अर्थ - विविध	५०९००००.००	५०९००००.००	५०९००००.००	५०९००००.००	०.००	५०९००००.००	०.००
सामनीय तह	४२०२१५०००.००	३७७१७७०५०१.९३	१८०११८०५०१.९०	१८०११८०५०१.९०	०.००	४२०२११८०००.००	३७७१७७०५०१.९३
कुल जमा	१५९६८१७२०००.००	१३१२७१७१४१९०.६०	१६६३११२२१३२२१२२.२६	१६६३११२२१३२२१२२.२६	०.००	३४७६०८८५३०००.००	२१९६४४४४४०८८५३०००.००

ऋषि

ऋषि कुमार खनाल
सेवा अधिकृत
प्रदेश नात्र

दामोदर खनाल
प्रदेश लेखा नियन्त्रक
प्रदेश लेखा विधानसभा

प्रदेश सरकार

आधिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, प्रदेश नं. १ विराटनगर

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को मन्त्रालयगत आन्तरिक लेखापरीक्षणको विवरण

मन्त्रालय	विनियोजन			घोरेटी			कार्यसंचालन तथा विविध		
	असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने	पेशकी बाँकी	असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने	पेशकी बाँकी	असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने	पेशकी बाँकी
प्रदेश सभा सचिवालय	२९४९०.००	०.००	०.००	५५५६४०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
मुख्यमन्त्री तथा मान्त्रिमण्डलको कार्यालय	१५८४६२.९५	१५२५३४७.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
आधिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२५८६०.२०	०.००	०.००	१८९८०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
उद्योग, क्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	३१३२५.००	८५९०१५.००	०.००	३१३२५.०५	१८५०००.००	१८५०००.००	३८९८०२५.८९	०.००	०.००
कृषि मन्त्रालय	३३१६१९७.९२	४८९०१०.००	०.००	३०८५८१९३.००	३०८५८१९३.००	३०८५८१९३.००	३८९८०२५.८९	०.००	०.००
खानेपनी, सिचाई तथा उज्ज्वल मन्त्रालय	२३७७३२५.०५	१११५११५८०.७०	०.००	३३२४००.००	३३२४००.००	३३२४००.००	३८९८०२५.८९	०.००	०.००
आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	०.००	०.००	०.००	१५३७६५९२.२६	१५३७६५९२.२६	१५३७६५९२.२६	१५३७६५९२.२६	०.००	०.००
पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालय	८२१५७६.९६	१०५६७६.६०	१०५६७६.६०	१८७०७०.००	१८७०७०.००	१८७०७०.००	४०५४९१७.५३	१६६७३३६.००	०.००
वन, वातावरण तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	१५०२९०८.७३	१९७०००.००	१९७०००.००	६५३७४६१४.०६	६५३७४६१४.०६	६५३७४६१४.०६	१८५४९१७.५३	१६६७३३६.००	०.००
भूमि व्यावस्था, सहकारी तथा गरिवि निवाएण मन्त्रालय	०.००	०.००	४४०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
सडक पूर्वावाह तथा शहरी विकास मन्त्रालय	२०६४९७५.०८	१७६७३१३३.९२	२२१४२०७६४.००	३७८०३७००.००	३७८०३७००.००	३७८०३७००.००	३७८०३७००.००	३७८०३७००.००	३७८०३७००.००
सामाजिक विकास मन्त्रालय	१७५८९४४.३४	३१३४९८५०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
यातायात व्यवस्था तथा सञ्चार मन्त्रालय	६०४५०६.२०	५६६५७११.३३	४०७०००.००	७४३३४४.००	७४३३४४.००	७४३३४४.००	१२११९८०.००	१५७२८८२६.६५	०.००
स्वास्थ्य मन्त्रालय	१३८९२८०.९०	५३३४६२८८०.५३	२५१७२४८१३.३२	१८७०७०.००	१८७०७०.००	१८७०७०.००	४१७६०१७.५३	१७३९५६२.५४	०.००
कुल जम्मा	१२४९६०३४.५३	५३३४६२८८०.५३	२५१७२४८१३.३२	१८७०७०.००	१८७०७०.००	१८७०७०.००	४१७६०१७.५३	१७३९५६२.५४	०.००

Devant
ऋषि कुमार खनाल
लेखा अधिकृत
आठौं अक्टूबर २०२३

dy
दामोदर खनाल
प्रदेश लेखा अधिकृत

प्रदेश सरकार
आधिकारिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

प्रदेश नं. १ विराटनगर

अनुसूची - १

आ.व. २०७८/७९ को मन्त्रालयगत बजेट तथा खर्चको विवरण

	बाजु बजेट	चाल खर्च	पूँजिगत बजेट	वित्तीय बजेट	वित्तीय खर्च	कुल बजेट	कुल खर्च
मन्त्रालय	२०१८८३४०००.००	१८५३१५३०१.३६	२०१५०००००.००	१४४६६४४९.००	०.००	२२१९८८०००.००	१११७८८७९५०.३६
प्रदेश सभा सचिवालय	६२६१८०००.००	४५७५९०३६.५४	२१६२३०००.००	१७५२६००५.००	०.००	८४२४९०००.००	६३२५८०४४५४
प्रदेश लोक सेवा आयोग	१६७९३०००.००	१०८६५७२६.९०	५०००००.००	१८६४९९.००	०.००	१७५९३०००.००	११०५२२२५.९०
मुख्य न्यायाधिकारीको कार्यालय	१६७९३०००.००	८०३३६४०१०.७३	५०८००००.००	३१७४९४८१.११	०.००	१३०४०२०००.००	४३५९३४९१.८४
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिमण्डलको कार्यालय	८७२३६२०००.००	२०१७९६२०००.००	१४८४५०००.००	९५३९२५१.००	०.००	२०७२८०७०००.००	२०२६७७८३१.९०
आधिकारिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२१८८१७००००.००	२१२४८४२४५.५८	१२७०४५०००.००	९३९८०७४४.१४	०.००	४२५२१९५०००.००	३०६४६८३२०.०२
उद्योग, श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	१९५६२४८६०००.००	१५९४८२९९२८५.८२	१५३३७१०००.००	१३२१०२१९३.२०	०.००	१०१०६२५२०००.००	१७२६४०२१३.०२
कृषि मन्त्रालय	३३८७५८८०००.००	३१२०१५८१३.२१	५६५५२१५०००.००	५०११७०६०६५.०७	०.००	५११४००५००.००	५३३१७९६४४५.२८
खानेमाली, विचार्ता तथा उर्जा मन्त्रालय	१५६४४३०००.००	११४८३२१५४६.००	२२७११००००.००	१७६९६६२८६.६२	०.००	३८३६४४०००.००	२११२८८१०८.८२
आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	८७६४७०००.००	५७०५१८१०.०७	६०२४६००००.००	६०२४०७३८.६१	०.००	६२२२४४७०००.००	६५१४११७५४.६८
पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालय	८१६६१४६०००.००	८१०८०१०४०४.१	५७८४४५०००.००	५२३०६३२८४.५३	०.००	१६२६३११०००.००	१३३१६६३४५३.१४
वन वातावरण तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय	१०४७१९४६०००.००	५७१९१३११०.९७	२२७१४०००.००	१९८६८०१०.९२	०.००	१०३२८८०००.००	७७६१६१२२११.०१
भूगोल व्यवस्था, सहकरी तथा नानीकी निवारण मन्त्रालय	८०५७७०००.००	५७१९१३११०.९७	२२७१४०००.००	१९८६८०१०.९२	०.००	१००१५४७०००.००	१४१११७६७५६.५५
सडक पुरावाहार तथा शहरी निकास मन्त्रालय	३१८१११०००.००	१०१०८०५००.००	३०७७१५०००.००	३०७७१५०००.००	०.००	१६४२८८०००.००	१३१८८५१५०९.१६
सामाजिक निकास मन्त्रालय	१३१२००५००.००	१६८७०५७५३.४९	३३१३००००.००	२१७७२१७१८.९८	०.००	२२७८८४०००.००	११८८६०३०२.०७
यातायात व्यवस्था तथा संचार मन्त्रालय	१९७५४५०००.००	१६८७०५७५३.४९	६३८०२१५३.७८	६३८०२१५३.७८	०.००	३६२७८८४०००.००	२६८७८८४०००.००
स्वास्थ्य मन्त्रालय	२७२६१७२०००.००	२०५०१४४४५.९६	१०१५६३३००.००	१७६७१४४४५.९६	०.००	३९१२८०००.००	२१३७८८८८८.८५
प्रदेश योजना आयोग	३७१२४०००.००	१९७३५९६५.३४	२००००००.००	१६४२११४४५.५०	०.००	१०००००००.००	०.००
उर्जा - आन्तरिक ऊर्जा भूर्जनी	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२०००००००.००	०.००
उर्जा - वित्तीय व्यवस्था	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०१००००.००	०.००
उर्जा - विविध	५०१०००.००	८०२११०००.००	३७७१७७०५०२.९३	०.००	०.००	४०२११५०००.००	३७७१७७०५०२.९३
स्थानीय तह	१५९६८९७५००.००	१३१२७१४७४१.६०	१८८११८७५००.००	१८८११८७५३२७.२६	०.००	३४७६०८५३००.००	२११६४४३६३२.८६
कुल जम्मा							

[Signature]
कृष्ण कुमार छनाल
कृष्ण कुमार अधिकृत
लेखा अधिकृत आठों
प्रदेश लेखा नियन्त्रक
प्रदेश लेखा नियन्त्रक
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

प्रदेश सरकार

आशिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, प्रदेश नं. १ विराटनगर

आशिक वर्ष २०७८/७९ को मन्त्रालयगत आन्तरिक लेखापरीक्षणको विवरण

मन्त्रालय	विविचन			घरेटी	कार्यसंचालन तथा विवरण			
	असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने	पेशकी बाँकी		असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने	पेशकी बाँकी	नियमित गर्नुपर्ने
प्रदेश सभा सचिवालय	२९४९०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१५८४६२.९५	१५२५३४७.००	५४५६४०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
आधिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२५८६०.२०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
उद्योग, श्रम तथा योजनार मन्त्रालय	३१३२४.००	८५१०१.००	८५१०१.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
कृषि मन्त्रालय	३३१६१७.१२	४८१०१.००	१८५०००.००	४८१०१.००	३०८५८१३.००	३०८५८१३.००	०.००	३८९८०१४.५९
खानेपनी, सिंचाइ तथा उज्ज्वल मन्त्रालय	२३७७३८५.०५	११५११५८०.७०	११५११५८०.७०	११५११५८०.७०	३३२४००.००	३३२४००.००	०.००	०.००
आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	०.००	०.००	०.००	०.००	९५३७६५९२.२६	९५३७६५९२.२६	०.००	०.००
पर्यटन तथा संस्कृति मन्त्रालय	८२१५७६.१६	१०५६७६.६०	१०५६७६.६०	१०५६७६.६०	६५३७४६१४.०६	६५३७४६१४.०६	१८५४९१७.५३	१६६७३६.००
वन, वातावरण तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	१५०२९०८.७३	१७००००.००	१८७०७०.००	१८७०७०.००	०.००	०.००	४०५४९१७.५३	१६६७३६.००
भूमि व्यावस्था, सहकारी तथा गरिवि निवारण मन्त्रालय	०.००	०.००	४५०००.००	४५०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००
सडक पूर्वांचल तथा शहरी विकास मन्त्रालय	२०६४१७६.०८	१७६३९३३.१२	२२१४२०७४.००	२२१४२०७४.००	०.००	०.००	०.००	०.००
सामाजिक विकास मन्त्रालय	१७५१४४.३४	३१३४९८५.००	३७८०३७००.००	३७८०३७००.००	०.००	०.००	०.००	०.००
यातायात व्यवस्था तथा सञ्चार मन्त्रालय	६०४५०६.२०	६०४५०६.२०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
स्नायन्त्रय मन्त्रालय	१३८९२८०.९०	५६६५७११.३३	८०७०००.००	८०७०००.००	७४३३४.००	१२११५०.००	१५७२८२८६.६४	०.००
कुल जम्मा	१२४९७०३४.५३	५३३४६२८७.७५	२५९७२४८१३.३२	१८७०७०.००	३९७२३५८.५९	४१७६०१७.५३	१७३९५६२.६४	०.००

Dhananjay Kumar
कुमार खनाल
लेखा अधिकारी
आधिकृत रूपर आठों

Dhananjay Kumar
दामोदर कुमार
प्रदेश लेखा नियन्त्रक

